

unicef
for hvert barn

KOMMUNEANALYSE 2020

Alle barn har rett til å oppleve gleden av å være barn
... store forskjeller i barns oppvekstvilkår

Forbehold om trykkfeil og endringer

UNICEF Norge Kommuneanalyse 2020 henter datamateriell fra kommunenes egne innrapporterte statistikk for 2019, samt data hentet fra tidligere kommuneanalyser. Kommunene har selv rapportert inn statistikk til Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennom Kommune-Stat-Rapportering (KOSTRA) i løpet av første halvdel av 2020. Kommunenes statistikk er dynamisk og i stadig endring. Små justeringer kan derfor ha oppstått i løpet av perioden UNICEF Norge har jobbet med analysen (August – Oktober 2020). UNICEF Norge hentet ut siste tabell for kommunenes statistikk 11. september 2020. Leseren anbefales å ha dette i mente når rapporten leses. UNICEF Norge tar forbehold om eventuelle trykkfeil og skrivefeil.

INNHold

Kapittel 1: Innledning	7
1.1 Alle barn har rett til å oppleve gleden av å være et barn	7
1.2 Om Kommuneanalysen	7
1.3 Utvalgte funn per sektor	8
Budsjettanalyse	8
Grunnskole	9
Helsetjeneste	9
Barnevern	10
Kulturtilbud	10
Barnehage	11
Kapittel 2: Topp 10 og Bunn 10	13
2.1 Innledning	13
2.2 Totalrangering	13
2.3 Sektorrangering	14
2.4 Fellestrekk Topp 10	15
2.5 Fellestrekk Bunn 10	16
Kapittel 3: Sektoranalyse	19
3.1 Innledning	19
De fem sektorene	20
3.2 Sektoranalyse	21
Kapittel 4: Sammenligning av utvalgte kommunegrupper	31
4.1 Innledning	31
4.2 Overordnet sammenligning	32
4.3 Sektoranalyse: De fire største kommunene	33
Budsjettanalyse	33
Sektoranalyse: Barnehage	34
Sektoranalyse: Grunnskole	34
Sektoranalyse: Barnevern	35
Sektoranalyse: Helsetjeneste	36
Sektoranalyse: Kulturtilbud	36

4.4 De største kommunene med unntak av Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger	37
Budsjetanalyse	38
Sektoranalyse: Barnehage	38
Sektoranalyse: Grunnskole	39
Sektoranalyse: Barnevern	40
Sektoranalyse: Helsetjeneste	40
Sektoranalyse: Kulturtilbud	41
4.5 De rikeste kommunene	42
Budsjetanalyse	42
Sektoranalyse: Barnehage	43
Sektoranalyse: Grunnskole	44
Sektoranalyse: Barnevern	44
Sektoranalyse: Helsetjeneste	45
Sektoranalyse: Kulturtilbud	46
4.6 De små kommunene	47
Budsjetanalyse	47
Sektoranalyse: Barnehage	48
Sektoranalyse: Grunnskole	49
Barnevern	50
Sektoranalyse: Helsetjeneste	51
Sektoranalyse: Kulturtilbud	52
4.7 De mellomstore kommunene	
<i>Kommunegruppe 12</i>	52
Budsjetanalyse	53
Sektoranalyse: Barnehage	53
Sektoranalyse: Grunnskole	54
Sektoranalyse: Barnevern	55
Sektoranalyse: Helsetjeneste	56
Sektoranalyse: Kulturtilbud	57

Kapittel 5: Metodikk	58
5.1 Datagrunnlag og sektorer	59
5.2 Rangeringsmetode	61
5.3 Budsjettanalyse	61
5.4 Endringslogg	61
5.5 Begrensninger	62
Kapittel 6: Oppsummering	64
6.1 Oppsummering	65
Vedlegg 1: Totalrangering	67
Vedlegg 2: Kommuner som er utelatt fra totalrangeringen	75
Vedlegg 3: KOSTRA-grupper	78
Vedlegg 4: FNs Barnekomité's merknader til Norge	79
Vedlegg 4: FNs Barnekomité's merknader til Norge	79

Kapittel 1: Innledning

1.1 Alle barn har rett til å oppleve gleden av å være et barn

Et bærende prinsipp i Barnerettighetene er at **alle barn har lik rett til å vokse opp i trygge omgivelser** der barnet kan utvikle seg til sitt fulle potensial. Barnerettighetene gjelder alle barn uansett hvem de er, hvor de bor, hvilket språk de snakker, hva deres religion er, hva de tenker, hvordan de ser ut, hvilken kjønnsidentitet de har, om de har en funksjonsnedsettelse, om de er rike eller fattige. I Norge betyr det at **alle barn skal sikres likeverdige oppvekstvilkår** og at deres rettigheter etter Barnerettighetene skal respekteres. Dette gjelder uavhengig av hvor i landet barnet bor, eller hvor lenge barnet har bodd i Norge.

Alle barn har rett til å oppleve gleden av å være et barn. Det er myndighetene som skal sørge for at barna blir beskyttet og at de som passer på barna gjør en god nok jobb. Den norske velferdsstat skal sørge for at alle barn som bor i landet har tilgang på like rettigheter til det offentlige velferdsgoder, dette være seg blant annet tilgang på barnehage og skole. Det er kommunene som skal følge opp barna fra de blir født til barna fyller 18 år. Kommunene har et unikt ansvar for å levere tjenester som er grunnleggende for at barnas rettigheter oppfylles. UNICEF Norge mener derfor at nest etter familien, er kommunen den viktigste arenaen for oppfyllelsen av barnas rettigheter. Det er et ansvar som bør og skal tas på alvor.

Statistikk gir kunnskap som skal bidra til at beslutningstakere, politikere og statsledere kan finne gode løsninger for samfunnsutviklingen. Barns rettigheter blir direkte påvirket av kommunenes tjenestetilbud for barn og unge, og deres rett til medvirkning er en nødvendig del av samfunnsutviklingen.

Kommuneanalysen 2020 avdekker mørke tall og store forskjeller i barnas oppvekstvilkår i Norge. Dette er dessverre ikke noe nytt. Kommuneanalysen har siden 2014 rapportert at det foreligger et betydelig skille mellom kommunene år etter år. Grunnen til dette kan være at kommunene prioriterer ulikt om å bruke penger på tjenester som er viktigst for barn og unge, samt at kvaliteten på tjenestene som leveres varierer. Kommuneanalysen viser imidlertid at det ikke foreligger en gitt sammenheng mellom kommunenes disponible midler og oppnådde resultat. Det kan derfor tyde på at rike kommuner ikke automatisk gjør det bra, eller at fattige kommuner automatisk gjør det dårlig.

1.2 Om Kommuneanalysen

Kommuneanalysen er en årlig rapport som utarbeides av UNICEF Norge. Den har til hensikt å belyse hvilke økonomiske, så vel som tjenesteytende prioriteringer kommunene gjør for barna. Alle personer under 18 år regnes som barn. Kommuneanalysen er ikke ment som en årsak / virkning-analyse, men skal snarere gi et innblikk i hvordan det som barn er å vokse opp i ulike deler av landet. Dessverre avdekker kommuneanalysen hvert år at det er store forskjeller i barnas oppvekstvilkår. UNICEF Norge ønsker å skape debatt og vekke interesse for kommunenes prioriteringer av barn, slik at vi sammen kan skape positiv endring for **ethvert barn**.

FNs Barnekomité vurderer jevnlig hvordan Norge som nasjon arbeider med å følge opp Barnerettighetene nasjonalt. I 2018 påpekte komiteen at det foreligger geografisk forskjellsbehandling av barn i Norge og at alle barn skal sikres like oppvekstvilkår, uavhengig av kommunenes økonomiske rammebetingelser. FNs Barnekomite uttrykker ytterligere bekymring for

barn i sårbare situasjoner som utsettes for omsorgssvikt, vold og overgrep. Komiteen oppfordrer norske myndigheter til å iverksette tiltak som skal imøtekomme denne bekymringen.

Kommuneanalysen vurderer kommunene basert på en budsjettanalyse og en sektoranalyse. Budsjettanalysen studerer hvor mye penger hver kommune har i brutto driftsutgifter per bar 0–20 år, og hvor stor andel av kommunens driftsutgifter som faktisk brukes på barna. I sektoranalysen studerer vi fem tjenestesektorer hvor kommunen møter barna direkte:

- Barnehage
- Grunnskole
- Barnevern
- Helsetjeneste
- Kulturtilbud

Datagrunnlaget for kommuneanalysen er tall som kommunene selv har rapportert til SSB gjennom KOSTRA, et rapportering- og statistikkverktøy. Dette gjør det mulig for UNICEF Norge å følge kommunale prioriteringer og tjenester i form av hvor mye midler kommunene har budsjettet med til barna.

SSB inndeler kommunene i KOSTRA-grupper. Disse gruppene er basert på kommunenes innbyggertall, bundne kostnader og frie disponible inntekter. Basert på innbyggertallet betegnes kommunene som små, middels og store. I Kommuneanalysen har vi tatt utgangspunkt i KOSTRA-grupper for å gi et tydelig bilde av landets kommuner. Ved å sammenligne kommuner som har lik størrelse og like økonomiske rammevilkår og forutsetninger, kan vi studere hvordan økonomiske rammebetingelser kan gi utslag for de ulike områdene kommunene yter tjenester til barn på. For enkelthets skyld kaller vi denne inndelingen for «kommunegrupper».

For hver kommune beregnes en poengscore for sektorene isolert og samlet. Poengscoren er beregnet med utgangspunkt i utvalgte variabler innen hver sektor. Variablene listes opp i Kapittel 5. Eksempelvis for sektoren Barnevern, studerer vi variablene «Brutto driftsutgifter per barn 0–17 år», «Stillinger med fagutdanning per 1000 barn 0–17 år» og «Andel undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder». Tallmaterialet for hver variabel er et resultat av et gjennomsnitt for kommunenes innrapporterte tall de siste tre årene. For årets kommuneanalyse tilsvarende dette år 2019, 2018 og 2017.

1.3 Utvalgte funn per sektor

Kommuneanalysen viser at det gjennomgående er store forskjeller i hvilke tjenester kommunene tilbyr barn og unge, basert på deres disponible midler. Dette fører til store variasjoner i kvaliteten på tjenestene kommunene tilbyr. Innenfor de ulike sektorene finner vi at det generelt sett er de små kommunene som scorer bedre enn de middels- og store kommunene.

Kommuneanalysen avdekker at kommunene med store driftsbudsjett leverer bedre tjenester enn kommunene med mindre driftsbudsjett. Det finnes likevel indikasjoner på at de økonomiske rammevilkårene alene ikke er avgjørende for hvordan kommunene scorer. Eksempelvis bruker Oppegård kommune 188 762 kroner på barn i barnehagen, og får 125. plass på totalrangeringen. Tilsvarende bruker Porsgrunn kommune 169 683 kroner, nesten 20 000 kroner mindre, men kommer på 84. plass på totalrangeringen.

Overordnet viser Kommuneanalysen at sterke økonomisk forutsetninger gir et godt utgangspunkt for å kvalitetssikre tjenester til barn og unge. Likevel finner vi at de økonomiske rammevilkårene- og midlene kommunene besitter isolert sett ikke er avgjørende. Det er vel så mye opp til kommuneledelsen og politiske prioriteringer. Barn og unges oppvekstvilkår avhenger derfor av i hvilke grad de prioriteres i den aktuelle kommunen, både økonomisk, politisk og sosialt.

Budsjettanalyse

Alle kommuner i Norge plikter å ivareta barns rettigheter, også i budsjettforhandlinger og vedtak. Derfor ser kommuneanalysen blant annet på kommunenes [pengebruk på barn innen de fem sektorene](#). Hensikten er å belyse kommunenes pengebruk på tjenester til barn og unge i alderen 0-20 år ved å se på hvor mye penger det er satt av i kommunebudsjettet til dette. Videre ser man også på hvor stor andel av budsjettet pengene faktisk tilsvarer ettersom det er snakk om relative størrelser. På denne måten får man et inntrykk av hva de forskjellige kommunene planlegger å bruke pengene sine på uavhengig av hvor godt økonomisk utgangspunkt de har.

Nøkkeltallene for kommunenes budsjettprioriteringer for 2019 viser at:

- Hver kommune bruker i gjennomsnitt 32 prosent av kommunens totale budsjett på barn og unge fordelt på de fem sektorene. Dette tilsvarer et gjennomsnittsbeløp på kroner 133 500 per barn
- Disse tallene er representativ for landsgjennomsnittet de siste seks årene
- Laveste budsjetterte prosentandel er 18
- Høyeste budsjetterte prosentandel er 47
- Det laveste innrapporterte budsjetterte beløpet er Sandes kommune med kroner 102 300
- Det høyeste innrapporterte budsjetterte beløpet er Bykle kommune med kroner 234 800

Grunnskole

Barn har rett til utdanning og grunnskoleutdanningen skal være gratis for alle barn i Norge. Utdanning skal hjelpe barn til å utvikle sine egenskaper, evner og personlighet til sitt fulle potensial. Den skal blant annet lære barn og unge å respektere hverandres rettigheter, kulturer og ulikheter. Grunnskolen er en **verdiful arena** som innebærer at også det faglige innhold må være av en viss kvalitet. Sektoranalysen (kapittel 4) viser at:

- Det er 56 kommuner som har en andel lærere med pedagogisk utdanning under 70 prosent
- Det er 6 kommuner som har en andel lærere med pedagogisk utdanning på over 90 prosent
- Oslo kommune har en andel lærere med pedagogisk utdanning på 61,5 prosent
- Bergen, Trondheim, Stavanger har en andel lærere med pedagogisk utdanning på henholdsvis 79,90, 78,57 og 78,13

Helsetjeneste

Barn og voksne skal ha tilgang til informasjon om hvordan de holder seg **trygge og sunne** i hverdagen. I Norge skal helsetjenesten komme på hjemmebesøk til alle nyfødte barn innen to uker etter hjemkomst. Dette for å følge opp foreldre og barn som trenger særlig veiledning og for å ivareta barns rett til best mulig helsehjelp. Helsetjenesten kan redde liv og er et viktig virkemiddel for å avdekke vold og overgrep i en tidlig fase. Sektoranalysen (kapittel 4) viser at:

- I 20 av landets kommuner får under 60 prosent av nyfødte hjemmebesøk innen to uker
- I Oslo kommune får 76,77 prosent av nyfødte barn hjemmebesøk innen to uker
- I Bergen, Trondheim, Stavanger får nyfødte barn hjemmebesøk innen to uker på henholdsvis 96,57, 92,77, 83,80
- Som en av tre Mjøsbyer, får nyfødte barn i Hamar kommune hjemmebesøk innen to uker i 44,17 prosent av tilfellene. I Lillehammer og Gjøvik ser vi betydelig høyere prosentandel med henholdsvis 98,10 prosent og 100,93 prosent *

Barnevern

Alle barn som ikke kan bli tatt vare på av sin egen familie, har rett til å bli tatt vare på av voksne som respekterer alle forhold ved barnets liv. Alle barn skal være trygge og oppleve å høre til et sted. Barnevernet skal bidra til at barn vokser opp under trygge omgivelser, og skal hjelpe barn som ikke har det bra hjemme. Barnevernet er en nødvendig instans som skal undersøke og følge opp bekymringsmeldinger innen tre måneder. Det er det kommunale barnevernet som har ansvaret for å sikre hjelp til det enkelte barnet. Sektoranalysen (kapittel 4) viser at:

- De siste tre årene ser vi at kun seks kommuner har overholdt tre-måneders fristen i 100 prosent sakene, Fyresdal (Telemark), Fusa (Hordaland), Gulen (Sogn og Fjordane), Grane og Nesa (Nordland) og Skånland (Troms).
- Fire av landets kommuner har overholdt fristen i under 50% av tilfellene. Disse er Rana og Hamarøy i Nordland, Vindafjord i Rogaland og Etne i Hordaland

Kulturtilbud

Barn har rett til å være med på kulturelle og **kreative fritidsaktiviteter**. Kulturtilbudene for barn varierer med kommunenes geografiske spredning og befolkningstetthet. Hvilke kulturtilbud et barn får avhenger av hvor i landet barnet bor. Sektoranalysen (kapittel 4) viser at:

- Det er de små og mellomstore kommunene som scorer høyt på kulturtilbud
- Kommunene Oslo og Bergen scorer tilnærmet likt med 0,12 og 0,13 for antall elevplasser i kommunens kulturskole per barn i alderen 6 – 15 år
- Kommunene Trondheim og Stavanger scorer tilnærmet likt med 0,21 og 0,22 for antall elevplasser i kommunenes kulturskole per barn i alderen 6 – 15 år
- De fire store kommunene scorer i snitt 0,17 for antall elevplasser i kommunens kulturskole per barn i alderen 6 – 15 år

Barnehage

Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i alle handlinger som berører barn. Barn har rett til **å bli beskyttet** og passet på av foreldre sine og andre voksne der det er behov for det. Det er myndighetene som skal sørge for at de som passer på barn gjør en god jobb.

- Hele 20 kommuner har i gjennomsnitt ansatte med pedagogisk utdanning i barnehage-sektoren på under 30 prosent.
- 10 kommuner har barnehagedekning på under 80 prosent.
- Kommunen som bruker mest penger på barn i alderen 1-5 år, bruker i gjennomsnitt 418 000 kroner per barn. Dette er 3,18 ganger mer enn kommunen som bruker minst penger på barn i samme alder.

*Noen kommuner oppgir andeler på over hundre prosent. Dette kan skyldes at enkelt nyfødte har fått mer enn ett hjemmebesøk eller at kommunen tilbyr tjenesten til barn med bostedsadresse utenfor sin kommune.

Kapittel 2: Topp 10 og Bunn 10

2.1 Innledning

I dette kapitlet presenteres en oversikt over de ti kommunene som samlet sett har scoret høyest og lavest innenfor sektorene: barnehage, grunnskole, barnevern, helsetjeneste og kulturtilbud. Hver kommune rangeres etter en poengscore fra 1 til 5, der 1 anses laveste resultat og 5 anses høyeste resultat.

Poengscoren beskriver på hvilket nivå kommunene leverer sine tjenester til barn, sammenlignet med andre kommuner. Det er her viktig å poengtere at kommuner som scorer lavt på den totale poengscoren

ikke nødvendigvis leverer utilstrekkelige tjenester til barna, men at nivået på tjenestene er lavere sammenlignet med nivået på tjenester i andre kommuner.

Kommuneanalysen avdekker hvordan landets kommuner presterer innen de fem sektorene samlet og isolert sett. Den samlede totalrangeringen belyser hva som kjennetegner de kommunene som scorer høyest og lavest. Poengscoren er beregnet med utgangspunkt i utvalgte variabler innenfor hver sektor. Disse presenteres nærmere i Kapittel 3. Sektoranalyse.

2.2 Totalrangering

Topp 10					
Plass	Kommune	Størrelse	Fylke	Kommunegruppe	Poengscore
1.	0831 Fyresdal	Liten	Telemark	6	4,12
2.	0633 Nore og Uvdal	Liten	Buskerud	6	3,88
3.	0834 Vinje	Liten	Telemark	3	3,78
4.	0826 Tinn	Middels	Telemark	12	3,76
5.	1832 Hemnes	Liten	Nordland	3	3,65
6.	0619 Ål	Liten	Buskerud	3	3,64
7.	2004 Hammerfest	Middels	Finnmark	12	3,63
8.	5013 Hitra	Liten	Trøndelag	3	3,63
9.	1936 Karlsøy	Liten	Troms	6	3,52
10.	0830 Nissedal	Liten	Telemark	5	3,51

Bunn 10					
Plass	Kommune	Størrelse	Fylke	Kommunegruppe	Poengscore
320.	1532 Giske	Middels	Møre og Romsdal	11	1,49
319.	1111 Sokndal	Liten	Rogaland	1	1,57
318.	1253 Osterøy	Middels	Hordaland	10	1,60
317.	0627 Røyken	Stor	Buskerud	13	1,61
316.	0138 Hobøl	Liten	Østfold	1	1,64
315.	1251 Vaksdal	Liten	Hordaland	3	1,66
314.	1441 Selje	Liten	Sogn og Fjordane	1	1,71
313.	1243 Os	Middels	Hordaland	8	1,72
312.	0235 Ullensaker	Stor	Akershus	13	1,75
311.	0123 Spydeberg	Middels	Østfold	11	1,75

2.3 Sektorrangering

Topp 10: Sektorrangering*						
Plass	Kommune	BH	GS	BV	HT	KT
1.	0831 Fyresdal	4,51	3,17	4,31	4,31	4,47
2.	0633 Nore og Uvdal	4,51	3,90	3,68	3,68	3,66
3.	0834 Vinje	4,57	3,98	2,88	5,00	2,94
4.	0826 Tinn	3,90	3,48	3,91	3,17	4,47
5.	1832 Hemnes	3,59	3,64	4,31	2,92	3,94
6.	0619 Ål	3,29	3,44	3,91	3,68	3,94
7.	2004Hammerfest	3,29	3,73	4,31	2,88	4,16
8.	5013 Hitra	2,83	3,78	3,91	3,17	4,73
9.	1936 Karlsøy	3,59	3,27	4,22	3,91	2,78
10.	0830 Nissedal	3,59	3,98	2,47	3,56	4,23

*BH = Barnehage, GS = Grunnskole, BV = Barnevern, HT = Helsetjeneste, KT = Kulturtilbud

Bunn 10: Sektorrangering*						
Plass	Kommune	BH	GS	BV	HT	KT
320.	1532 Giske	1,25	1,64	1,26	1,82	1,57
319.	1111 Sokndal	1,43	1,89	1,82	1,00	1,97
318.	1253 Osterøy	1,89	1,78	1,59	1,26	1,57
317.	0627 Røyken	1,43	1,52	2,29	1,44	1,50
316.	0138 Hobøl	2,35	2,55	2,00	1,00	1,00
315.	1251 Vaksdal	1,32	3,06	1,82	1,44	1,19
314.	1441 Selje	1,32	3,29	2,71	1,26	1,00
313.	1243 Os	1,64	1,32	1,44	1,59	2,99
312.	0235Ullensaker	1,74	1,52	2,00	1,00	3,08
311.	0123Spydeberg	1,43	1,32	2,52	1,44	2,38

*BH = Barnehage, GS = Grunnskole, BV = Barnevern, HT = Helsetjeneste, KT = Kulturtilbud

2.4 Fellestrekk Topp 10

Hva kjennetegner de kommunene som scorer høyest?

Av de ti kommunene som scorer høyest i årets Kommuneanalyse, finner vi ingen store kommuner. Åtte av kommunene kategoriseres som små, med et innbyggertall på 4 999 eller lavere. To av kommunene kategoriseres som mellomstore, med et innbyggertall på 19 999 eller lavere. Kommuneanalysen avdekker følgende fellestrekk blant Topp 10 kommunene:

- Topp 10 kommunene har en gjennomsnittlig totalscore for de fem sektorene som undersøkes på 3,71. Landsgjennomsnittet er 2,59
- De scorer gjennomgående høyt for alle sektorene som undersøkes
- De scorer i gjennomsnitt best innen sektorene barnevern og kulturtilbud, med en poengscore på henholdsvis 3,79 og 3,93. Landsgjennomsnittet for tilsvarende sektorer er 2,76 og 2,75
- Budsjettert gjennomsnittet for variabelen «penger per barn» er kroner 160 622,09. Landsgjennomsnittet er 133 544,25 kroner per barn. Dette utgjør en differanse på kroner 27 077,84

- Ål kommune er den kommunen som har budsjettert mest penger per barn med kroner 184 614,45. Hitra kommune er den kommunen som budsjettert minst penger per barn, med kroner 136 825, 27. Differansen mellom disse er kroner 47 789,18
- Gjennomsnittlig andel for budsjetterte midler per barn er 29 prosent, sett opp mot landsgjennomsnittet på 32 prosent

Kommuneanalysen finner at Topp 10 kommunene bruker i gjennomsnitt mer penger per barn enn hva det totale landsgjennomsnittet gjør. Vi ser likevel at Topp 10 kommunene i gjennomsnitt bruker en lavere andel av deres respektive driftsbudsjett på barn enn hva landsgjennomsnittet gjør. Dette kan indikere at Topp 10 kommunene i gjennomsnitt har et større driftsbudsjett enn landsgjennomsnittet.

2.5 Fellestrekk Bunn 10

Hva kjennetegner de kommunene som scorer lavest?

Av de ti kommunene som scorer lavest i årets Kommuneanalyse, finner vi både små, middels og store (minst 20 000innbyggere) kommuner. Ingen av disse ligger nord for Møre og Romsdal.

Kommuneanalysen avdekker følgende fellestrekk blant Bunn 10 kommunene:

- Bunn:10 kommunene har en gjennomsnittlig totalscore for de fem sektorene som undersøkes på 1,65. Landsgjennomsnittet er 2,59
- De scorer gjennomgående lavt for alle sektorene som undersøkes
- De scorer i gjennomsnitt dårligst innen sektoren helsetjeneste, med en poengscore på henholdsvis 1,325. Landsgjennomsnittet for tilsvarende sektor er 2,80
- Det er kun én kommune som scorer høyere enn 2 innen sektoren barnehage
- Samtlige kommuner har budsjettet med å bruke mindre enn landsgjennomsnittet per barn. Høyeste beløp er Hobøl kommune med et innrapportert beløp på kroner 123 921, 54. Dette er om lag 10 000 kroner mindre enn landsgjennomsnittet for samme variabel

Kommuneanalysen finner at Bunn 10 kommunene bruker mindre penger per barn i sin kommune sammenlignet med landsgjennomsnittet. Vi ser likevel at selv om Bunn 10 kommunene bruker mindre penger per barn enn landsgjennomsnittet, er andelen av det totale budsjettet brukt på barn høyere enn landsgjennomsnittet. Dette kan indikere at kommunene mangler midler sett opp mot hva kommunene ønsker å prioritere på barn og unge.

Kapittel 3: Sektoranalyse

3.1 Innledning

I dette kapitlet ser vi ved hjelp av forskjellige variabler nærmere på forskjellene mellom kommunenes satsningsområder. Satsningsområdene tar utgangspunkt i følgende fem sektorer:

- Barnehage
- Grunnskole
- Barnevern
- Helsetjenester
- Kulturtilbud

Tallene for variablene i satsningsområdet har kommunene selv rapportert inn. For ett bestemt år er disse illustrert gjennom det laveste tallet en kommune har rapportert inn for en bestemt variabelen og det høyeste tallet en annen kommune har rapportert inn for den samme variabelen. I tillegg vises gjennomsnittsverdien for variabelen for alle kommunene i landet.

Dette kapitlet har en sektor-tilnærming og ser kun på topp- og bunnprestasjoner innenfor de ulike variablene. Dette gjør at de tidvis store forskjellene i kommune-Norge kommer tydelig frem. Presentasjonen tar imidlertid ikke hensyn til at ulike gruppekommuner har ulike økonomiske og befolkningsmessige rammevilkår, noe vi har gjort rede for i kapittel 5.5 Begrensninger. På neste side følger en oversikt over hvilke variabler kommunene rangeres og kartlegges etter innen de forskjellige sektorene.

DE FEM SEKTORENE

Barnehage

- Brutto driftsutgifter per barn 1-5 år
- Brutto investeringsutgifter per barn 1-5 år
- Andel barn 1-5 år med barnehageplass
- Leke- og oppholdsareal per barn i barnehage (m²)
- Andel ansatte med pedagogisk utdanning

Grunnskole

- Brutto driftsutgifter per barn 6-15 år
- Brutto investeringsutgifter per barn 6-15 år
- Andel lærere med pedagogisk utdanning med en lærerutdanning
- Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1-10. trinn
- Elever per lærer

Barnevern

- Brutto driftsutgifter per barn 0-17 år
- Stillinger med fagutdanning per 1000 barn 0-17 år
- Andel undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder

Helsetjeneste

- Brutto driftsutgifter per barn 0-20 år
- Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst
- Antall årsverk per 1000 barn 0-20 år

Kulturtilbud

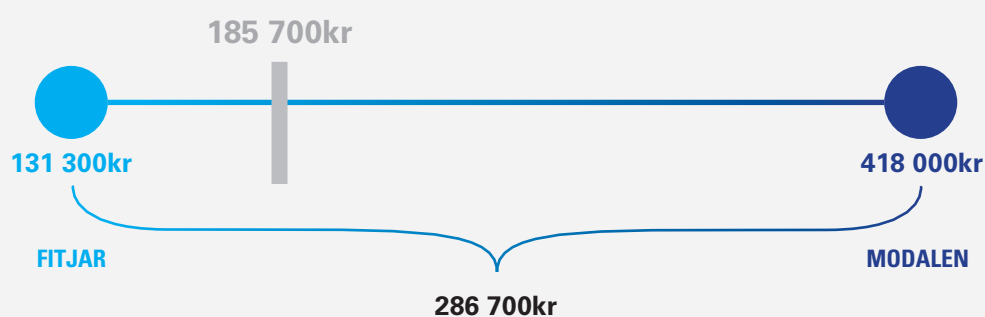
- Brutto driftsutgifter aktivitetstilbud per barn 6-20 år
- Brutto driftsutgifter idrett per 6-20 år
- Timer åpent årlig per 1000 barn 6-20 år, kommunale fritidssenter
- Antall plasser i kulturskolen per barn 6-15 år

3.2 Sektoranalyse

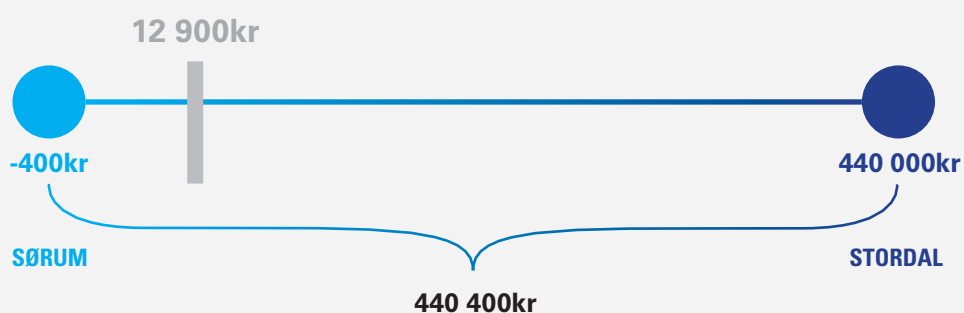
Barehage

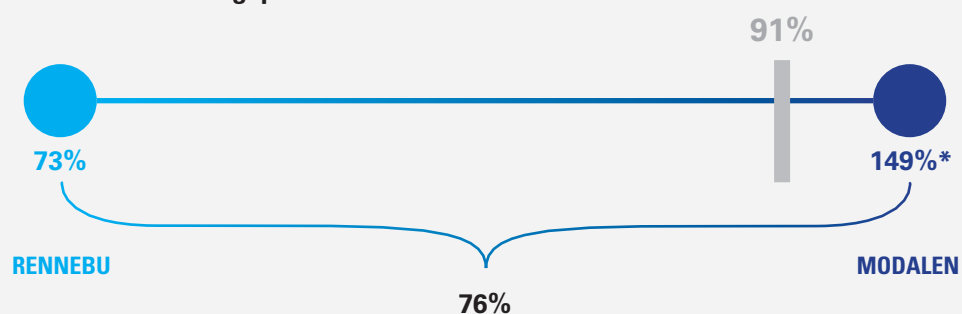
Brutto driftsutgifter per barn 1 - 5 år

Brutto investeringsutgifter per barn 1 - 5 år

Andel barn 1 - 5 år med barnehageplass

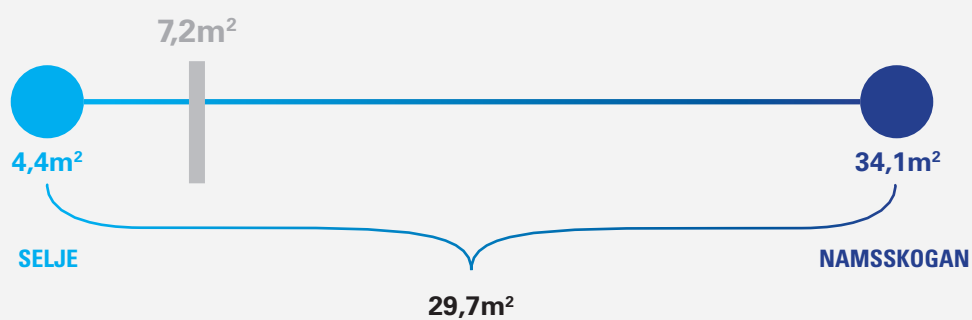

* Noen kommuner oppgir en andel over hundre prosent. Dette kan skyldes at kommunene tilbyr barnehageplasser til barn med bostedsadresse utenfor sin kommune.

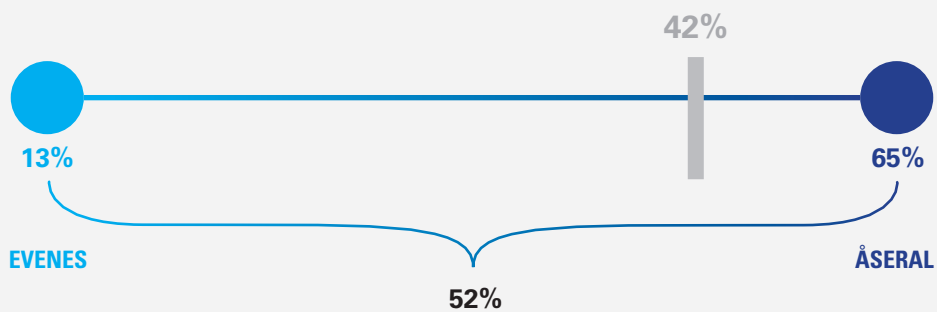
BARENHAGE

Lek- og oppholdsareal per barn i barnehage (m²)

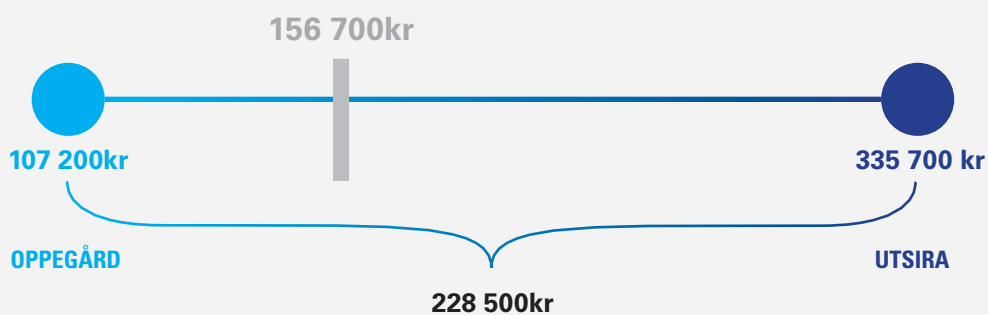
Andel ansatte med pedagogisk utdanning (%)

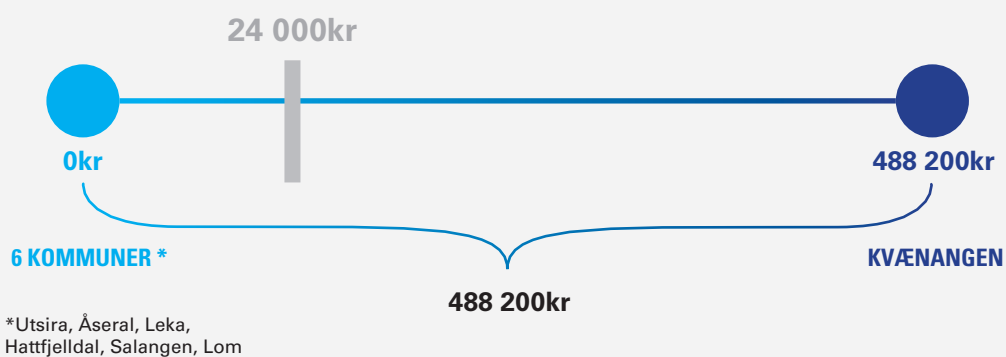
GRUNNSKOLE

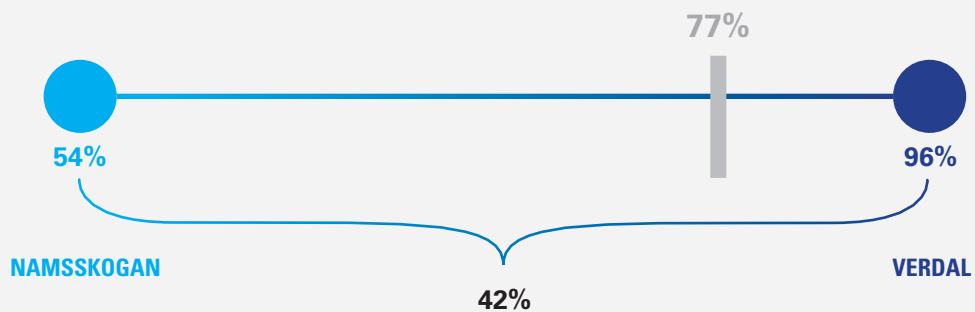
Brutto driftsutgifter per barn 6 – 15 år

Brutto investeringsutgifter per barn 6 – 15 år

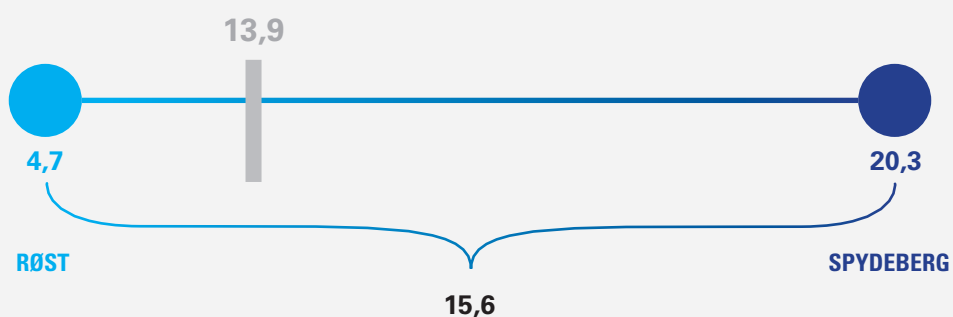
Andel lærere med en lærerutdanning

GRUNNSKOLE

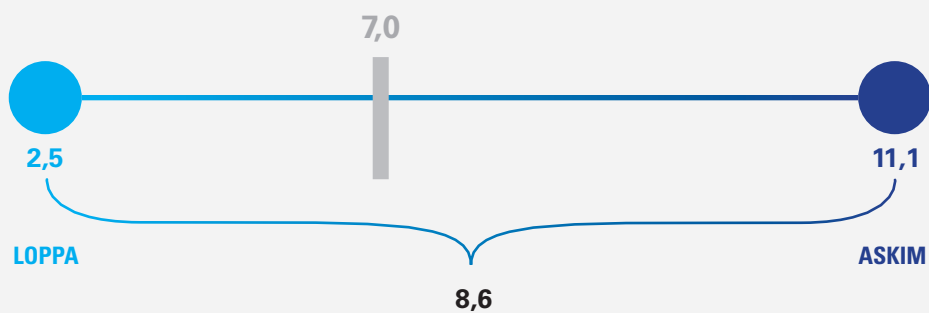

Gjennomsnittlig gruppestørrelse (1.-10.trinn*)

*Når vi studerer variabelenes gjennomsnittlige gruppestørrelse 1.- 10. trinn og elev per lærer, er det lave tall som anses å være best tenkelig utfall. Det kan her også stilles spørsmål ved om det går en grense for hvor små gruppestørrelser bør være før det kan virke kontraproduktivt på elevens læringsmiljø. Kommuneanalysen tar ikke stilling til dette og gir dermed konsekvent en høyere poengscore desto lavere antall elever det er i en gruppe

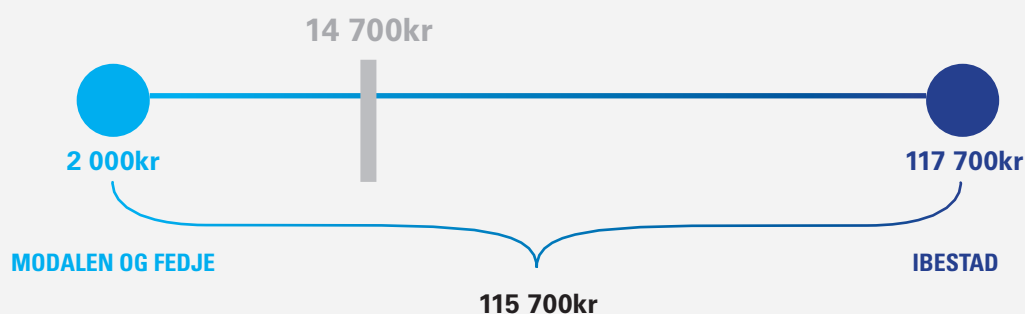
Antall elever per lærer

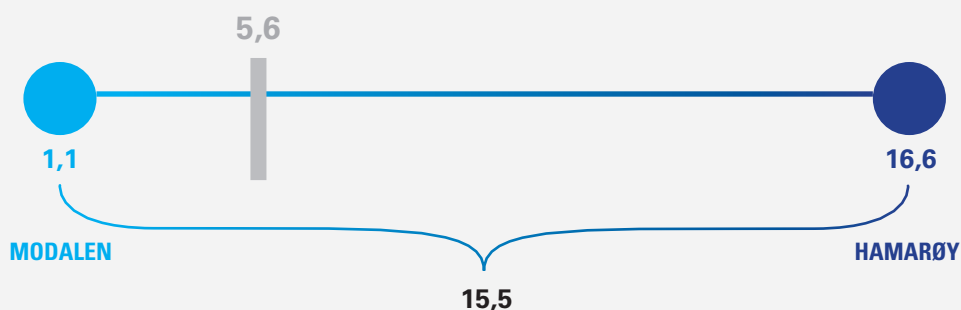
BARNEVERN

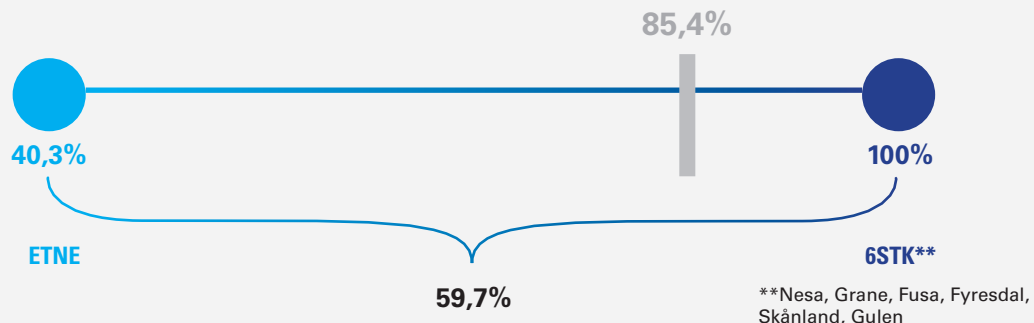
Brutto driftsutgifter per barn 0 – 17 år

Antall stillinger med fagutdanning per 1 000 barn 0 – 17 år

Andel undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder*

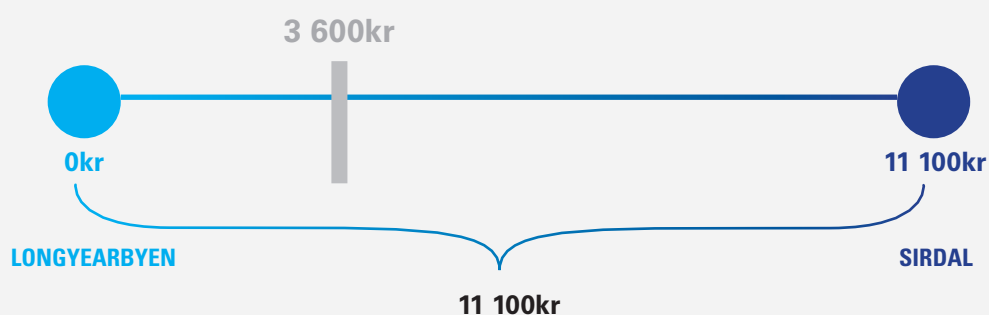

*Dersom en kommune rapporterer inn statesikk for tre saker eller mindre vil disse ikke bli offentliggjort i SSBs database. Dette skyldes at tallet er så lavt at det er risiko for å gi ut sensitiv informasjon som kan knyttes til enkeltsaker. I praksis betyr dette at dersom en kommune har tre eller færre undersøkelsessaker i løpet av et år, så vil ikke Kommuneanalysen ha statistikk for om kommunen overholder tremånedersfristen eller ikke. Manglende tall for om kommunene overholder tremånedersfristen, medfører at disse kommunene ikke inkluderes i den totale rangeringen.

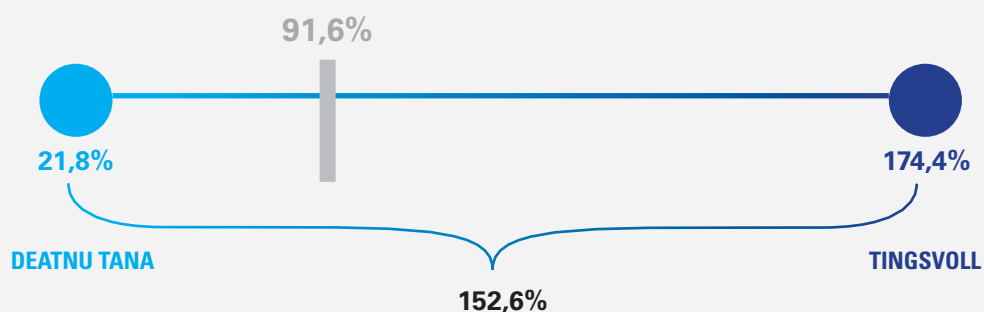
HELSETJENESTE

Brutto driftsutgifter per barn 0 – 20 år

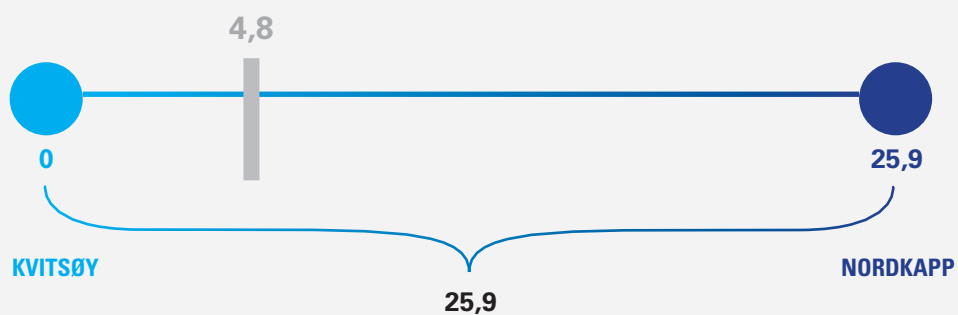

Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker*

*Noen kommuner oppgir andel over hundre prosent. Dette kan skyldes at enkelte nyfødte har fått flere enn ett hjemmebesøk eller at kommunen tilbyr tjenesten til barn med bostedsadresse utenfor sin respektive kommune.

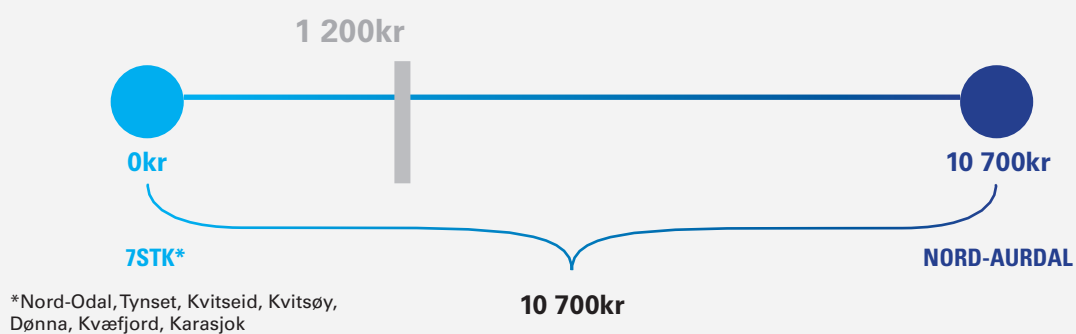
Antall årsverk per 1 000 barn 0 – 20 år

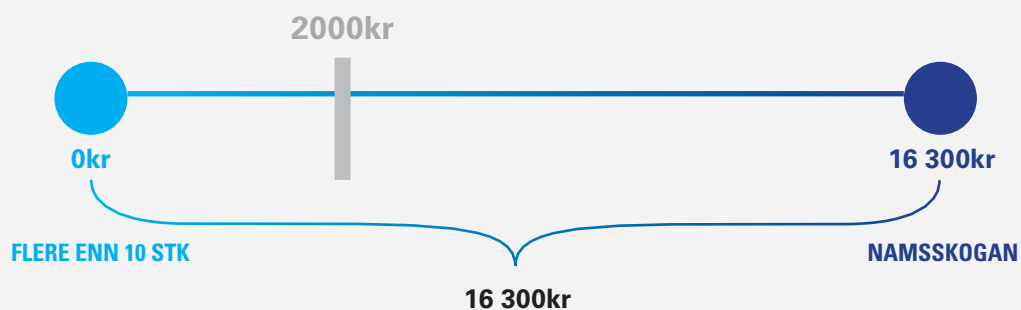
KULTURTILBUD

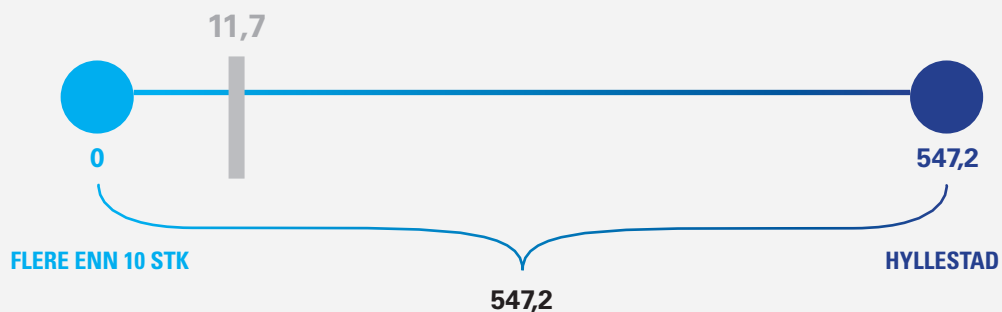
Brutto driftsutgifter aktivitetstilbud per barn 6 – 20 år

Brutto driftsutgifter idrett per barn 6 – 20 år

Timer åpent årlig per 1 000 barn 6 – 20 år*

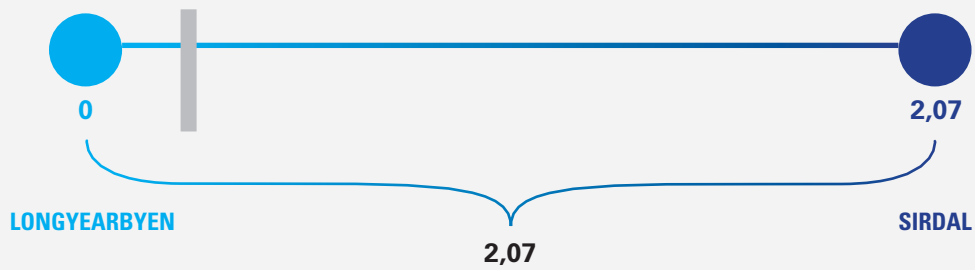

*Kommunale feriesenter

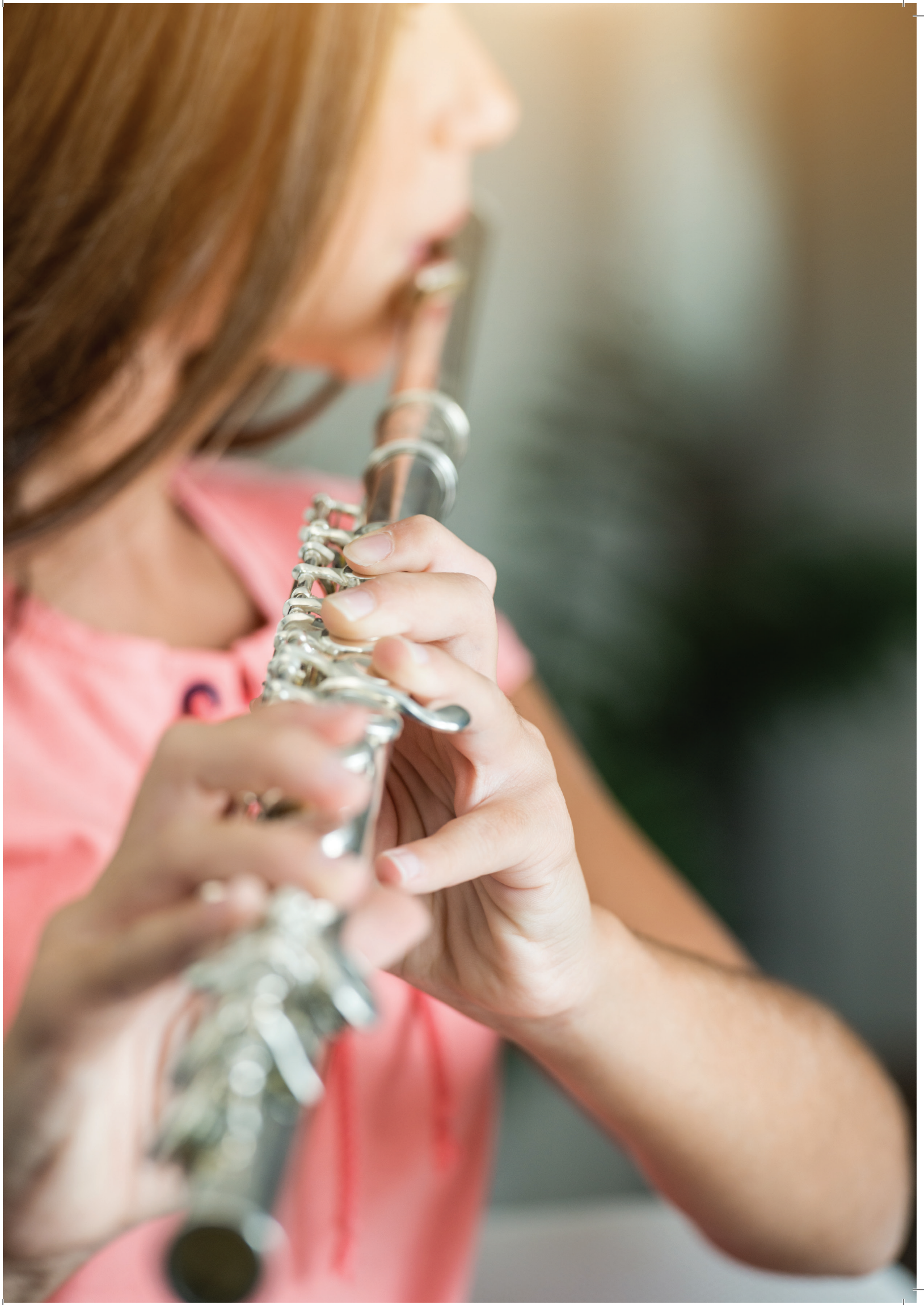
KULTURTILBUD

Antall plasser i kulturskolen per barn 6 – 15 år*

*Flere kommuner deler kulturhus og det er derfor viktig å undersøke nærmere hvis en ser at en kommune oppgir å ha null skoleplasser på en kulturskole. Det kan være at barna i kommunen med null kulturplasser har god tilgang til kulturplasser i nabokommunen.

Kapittel 4: Sammenligning av utvalgte kommunegrupper

4.1 Innledning

Hvilke kommuner sammenligner vi og hvorfor?

I dette kapitlet vil en nærmere analyse av fem kommunegrupper presenteres. Alle kommunegruppene er inndelt etter kommunenes respektive KOSTRA-gruppetall, vist i parentes. Se Vedlegg 3 for utdypende liste av KOSTRA-gruppene:

De fire største byene (14 og 15)

Rike kommuner (16)

Små kommuner (3)

Mellomstore kommuner (12)

Store kommuner (13)

De fem ovennevnte kommunegruppene er trukket frem for å belyse hvilke forhold som påvirker barns oppvekstvilkår i Norge. Kommunegruppene skal til hensikt gjenspeile kommunenes geografiske spredning og økonomiske tilbøyelighet, sett i en sammenlignbar kontekst. Ved å sammenligne kommuner som har tilsvarende økonomiske rammevilkår og geografiske forutsetninger, kan vi studere hva som er utslagsgivende for de tjenestoområdene kommunene yter til barna. Dette kan gi oss en indikasjon på hvilket potensial hver kommune besitter i å levere bedre innhold i sine tjenester til barna.

De fire største byene (Oslo, Bergen, Stavanger, Trondheim) er studert nærmere fordi det bor flest barn i disse byene, sammenlignet med andre byer i Norge. Hvilke prioriteringer de fire største byene gjør vil dermed påvirke mange barn. Rike kommuner er studert fordi disse kommunene har høyest frie disponible inntekter per innbygger, og kan tenkelig prioritere barn relativt fritt sammenlignet med andre kommuner. Små, middels og store kommuner er studert fordi de viser til kommunenes geografiske spredning og bredde.

Først i dette kapitlet vil vi presentere en sammenligning av gjennomsnittlig brutto driftsutgifter per barn 0 – 20 år og gjennomsnitt andel driftsutgifter i en kommune. Dette for å illustrere at det er forskjeller i kommunenes økonomiske forutsetninger og i deres økonomiske prioriteringer av barna. I sammenligningen studerer vi de fem ovennevnte kommunegruppene og landsgjennomsnittet. Deretter ser vi på hver kommunegruppe ved å undersøke hvordan de presterer innenfor hver tjenestesektor.

Kommuneanalysen har ingen intensjon om å peke på forhold som gjør at en gitt kommune scorer slik den gjør, eller antyde hvorfor det er store sprik mellom kommunene i tilsvarende kommunegruppe. Det har vi ikke grunnlag for å mene noe om. Imidlertid ønsker Kommuneanalysen å belyse samfunnets ulikheter når det gjelder barns oppvekstvilkår i Norge.

4.2 Overordnet sammenligning

Sammenligning av pengebruk

Nedenfor presenteres en oversikt over kommunenes totale brutto driftsutgifter som brukes gjennomsnittlig på barn og andel av kommunenes totale driftsutgifter som brukes på barn i kommunene. Dette for å illustrere at det foreligger forskjeller i kommunenes økonomiske forutsetninger og prioriteringer av barn.

Kommunegruppe	Andel utgifter ¹⁾	Utgifter per barn ²⁾
De fire største byene <i>Kommunegruppe 14 og 15</i>	35%	118 600kr
De største kommunene <i>Kommunegruppe 13</i>	36%	111 700kr
De ti rikeste kommunene <i>Kommunegruppe 16</i>	26%	187 800kr
Små kommuner <i>Kommunegruppe 3</i>	29%	140 000kr
Mellomstore kommuner <i>Kommunegruppe 12</i>	31%	132 200kr
Hele landet	32%	133 500kr

1) Brutto driftsutgifter er per barn 0-20 år i sektorene: Barnehage, grunnskole, barnevern, helsetilbud, og kulturtilbud.

2) Andel av totale brutto driftsutgifter brukt i sektorene: Barnehage, grunnskole, barnevern, helsetilbud og kulturtilbud.

4.3 Sektoranalyse: De fire største kommunene

Kommunegruppe 14 og 15

Antall kommuner: 4

Antall barn 0 – 20 år: 300 191

I denne kommunegruppen finner vi de fire største byene i Norge: Oslo, Stavanger, Trondheim og Bergen med henholdsvis 2,38, 2,29, 3,0 og 2,50 poeng. Rangeringen viser at Trondheim får en klar besteplassering av de fire største byene som studeres. Til tross for at de fires største byene har nesten lik poengscore er det likevel store sprik mellom de fire største byenes totale plassering. Stavanger er den byen som får lavest plassering og havner hele 161 plasser bak Trondheim. Videre finner vi byene Bergen og Oslo på henholdsvis 176. plass og 211. plass på den totale plassering.

I det følgende presenteres et utvalg av innsamlet tallmateriale som kan gi en indikasjon på hvorfor Kommuneanalysen rangerer de største kommunene slik den gjør. Dette være seg gjennom en budsjettanalyse og byenes score i følgende sektorer: barnehage, grunnskole, barnevern, kommunehelse og kulturtilbud.

DE FIRE STØRSTE KOMMUNENE

118 600 per barn
35 % av budsjettet

LANDSGJENNOMSNIETTET

133 500 kr per barn
32 % av budsjettet

Budsjettanalyse

De fire største kommunene (14 og 15)

Budsjettanalysen av de fire største kommunene viser **større ulikheter** mellom kommunenes pengebruk. Trondheim bruker størst andel totale brutto driftsutgifter på barn. Dette med en prosentandel på henholdsvis 38, sett opp mot kommunenes gjennomsnitt på 35 prosent. Oslo har derimot laveste andel av totale brutto driftsutgifter på barn med en prosentandel på 32.

Videre finner vi at de fire største kommunene i gjennomsnitt bruker 118 633 kroner per barn. Oslo er den kommunen som topper listene med å bruke kroner 125 992 per barn. Bergen bruker derimot minst penger per barn med et beløp på kroner 112 663.

Budsjett 4.3	Min	Gjennomsnitt	Maks	Differanse	Landsgjennomsnitt
Brutto driftsutgifter per barn 0-20 år på barn	112 700 kr (Bergen)	118 600 kr	126 000 kr (Oslo)	13 300 kr	133 500 kr
Andelen av totale brutto driftsutgifter brukt på barn	32 % (Oslo)	35 %	37 % (Trondheim og Stavanger)	0,05 %	32 %

Sektoranalyse: Barnehage

De fire største kommunene (14 og 15)

De fire største kommunene ser ut til å levere tilnærmet likt innen sektoren barnehage. Trondheim leverer likevel best resultat med en total poengscore på 3,13. Stavanger, Bergen og Oslo følger tett på henholdsvis: 2,70, 2,64 og 2,27.

Kommuneanalysen avdekker **ingen merkbare forskjeller** blant de fire største byene innen noen av variablene som studeres i denne sektoren. Vi finner likevel et

større avvik mellom Oslo og Stavanger innen variabelen brutto driftsutgifter per barn 1 – 5 år. Oslo kommune bruker her minst penger per barn med kroner 168 503. For samme variabel finner vi at Stavanger kommune bruker mest penger med henholdsvis kroner 187 072 per barn. Det er interessant at Stavanger leverer laveste andel grunnbemanning med pedagogisk utdanning i sine barnehager. Trondheim leverer derimot sterkest innen denne variabelen og har flere ansatte med pedagogisk utdanning i sine barnehager enn innrapportert gjennomsnitt for de fire største byene.

Barnehage 4.3	Min	Gjennomsnitt	Maks	Differanse	Landsgjennomsnitt
Brutto driftsutgifter per barn 1-5 år (kr)	168 500 Bergen	180 300	187 100 Stavanger	18 600	185 700
Brutto investeringsutgifter per barn 1-5 år (kr)	5 100 Stavanger	9 200	17 100 Oslo	11 900	12 900
Andel barn 1-5 år med barnehageplass (%)	89,23 Oslo	92,28	95,8 Trondheim	6,57	91,18
Leke- og oppholdsareal per barn i barnehagen (m ²)	4,83 Trondheim	5,28	6,00 Stavanger	1,17	7,18
Andel ansatte med pedagogisk utdanning	37,83 Stavanger	43,23	47,93 Trondheim	10,10	41,99

Sektoranalyse: Grunnskole

De fire største byene (14 og 15)

Kommuneanalysen finner at de fire største kommunene leverer et **lavere gjennomsnitt** innen grunnskolesektoren, sammenlignet med landsgjennomsnittet for samme sektor. Samlet leverer de fire største kommunene her et gjennomsnitt på 1,61, som er betydelig lavere enn landsgjennomsnittet på 2,60.

Når det gjelder antall elever per lærer finner vi at Oslo har færrest elever per lærer. Dette med et innrapportert antall elever per lærer på 8,70. Flest elever per lærer har derimot Stavanger med henholdsvis

10,18. Kommuneanalysen finner videre at Oslo er den kommunene som investerer mest penger per barn i grunnskolesektoren med kroner 26 679 per barn. Stavanger investerer minst penger per barn for denne variabelen med et innrapportert beløp på kroner 9044 per barn.

Sammenlignet med landsgjennomsnittet viser Kommuneanalysen at de fire største kommunene har en relativ lav andel lærere med pedagogisk utdanning i grunnskolen. Bergen er den kommunen som her gjør det best med en andel lærere med pedagogisk utdanning på 79,9. I bunnen av samme variabel finner vi Oslo kommune med en andel på 61,50.

Grunnskole 4.3	Min	Gjennomsnitt	Maks	Differanse	Landsgjennomsnitt
Brutto driftsutgifter per barn 6-15 år (kr)	115 200 Stavanger	121 500	130 400 Oslo	15 300	156 700
Brutto investeringsutgifter per barn 6-15 år (kr)	9 000 Stavanger	18 600	26 700 Oslo	17 600	24 000
Andel lærere med pedagogisk utdanning (%)	61,5 Oslo	74,53	79,9 Bergen	18,4	76,77
Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1.-10. trinn	17,5 Trondheim og Bergen	17,92	18,8 Oslo	1,30	13,92
Antall elever per lærer	8,7 Oslo	9,36	10,18 Stavanger	1,48	6,97

Sektoranalyse: Barnevern De fire største byene (14 og 15)

Det er innenfor barnevernssektoren at de **store forskjellene** mellom kommunene er betydelige. Trondheim leverer best innen denne variabelen med en samlet score på 4,31. På bunn med lavest totalscore inner vi Stavanger med henholdsvis 2,29.

Samtlige byer har behandlingstid på under tre måneder, i over 75 prosent av tilfellene. Oslo kommune leverer her best resultat med

behandlingstid innen tre måneder i 93,33 prosent av tilfellene. Dette tilsvarer en suksessrate for behandlingstid i ni av ti tilfeller. Dette er et betydelig bedre resultat enn Stavanger som tilfredsstiller behandlingstiden i 79,67 prosent av tilfellene.

Når det gjelder hvor mye penger som brukes per barn i aldersgruppen 0 til 17 år er det Trondheim som leverer best resultater, her med et beløp på 14 709 kroner per barn. Trondheim leverer også best resultat for antall stillinger med fagutdannet personell per barn.

Barnevern 4.3	Min	Gjennomsnitt	Maks	Differanse	Landsgjennomsnitt
Brutto driftsutgifter per barn 0-17 år (kr)	11 500 Oslo	12 800	14 700 Trondheim	3 200	14 700
Antall stillinger med fagutdanning per 1000 barn 0-17 år	4,23 Stavanger	5,83	8,30 Trondheim	4,07	5,56
Undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder (%)	79,67 Stavanger	88,42	93,33 Oslo	13,67	85,44

Sektoranalyse: Helsetjeneste

De fire største byene (14 og 15)

Samtlige byer **scorer lavt** innen sektoren for kommunehelsetjeneste med et gjennomsnitt på 2,08. For andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker finner vi Bergen på topp og Oslo på bunn. Bergen gjennomfører hjemmebesøk til nyfødte barn innen to uker

i 96,57 prosent av tilfellene, mens Oslo leverer i beskjedne 76,77 prosent av tilfellene. Det interessante er at Bergen bruker minst penger på helsetjenester per barn, mens Oslo er den kommunen som bruker mest penger på helsetjenester per barn. Dette henholdsvis innrapportert med kroner 2 668 og kroner 3 769.

Helsetjeneste 4.3	Min	Gjennomsnitt	Maks	Differanse	Landsgjennomsnitt
Brutto driftsutgifter per barn 0-20 år (kr)	2 700 Bergen	3 100	3 800 Oslo	1 100	3 600
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker (%)	76,77 Oslo	87,48	96,57 Bergen	19,80	91,63
Antall årsverk per 1000 barn 0-20 år	3,34 Stavanger	3,76	4,42 Oslo	1,07	4,76

Sektoranalyse: Kulturtilbud

De fire største byene (14 og 15)

Innen sektoren for kulturtilbud finner vi at både Stavanger og Trondheim gjør det like bra med en totalscore på 4,16. Bergen følger etter med en totalscore på 3,56. Dermed har Oslo lavest poengsum med en totalscore på 2,94.

Det er store sprik blant kommunene i hvor mye penger som brukes på aktivitetstilbud per barn i aldersgruppen 6 til 20 år. Oslo kommune skiller

seg her betydelig ut ved å bruke kroner 4 356. På bunn for samme variabel finner vi Bergen kommune med et innrapportert beløp på kroner 1 442.

Videre finer vi at det foreligger store forskjeller blant kommunene i hvor mange timer de kommunale fritidssentrene har åpent for kommunens barn og unge. Oslo kommune tilbyr betydelig høyere antall timer med åpent kommunalt fritidssentre til kommunens ungdom, enn hva Stavanger kan tilby. Oslo tilbyr 547,11 timer, mens Stavanger tilbyr 18,33 timer.

Kulturtilbud 4.3	Min	Gjennomsnitt	Maks	Differanse	Landsgjennomsnitt
Brutto driftsutgifter aktivitetstilbud per barn 6-20 år (kr)	1 400 Bergen	2 300	4 400 Oslo	3 000	1 200
Brutto driftsutgifter idrett per barn 6-20 år (kr)	1 000 Oslo	2 500	3 700 Stavanger	2 700	2 000
Timer åpent årlig per 1000barn 6-20 år	18,83 Stavanger	153,68	547,17 Oslo	528,33	11,74
Antall plasser i kulturskolen per barn 6-15 år	0,12 Oslo	0,17	0,22 Stavanger	0,10	0,29

4.4 De største kommunene med unntak av Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger

Kommunegruppe 13

Antall kommuner: 49

Antall barn 0 – 20 år: 492 031,00

Kommunegruppe 13 består av alle kommuner med mer enn 20 000 innbyggere, med unntak av de fire største kommunene Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger.

På årets bunn 10-liste (kapittel 2.2) finner vi tre kommuner som tilhører denne kommunegruppen, Røyken, Ullensaker, og Skedsmo. Disse får henholdsvis 1,61, 1,75 og 1,79 poeng i den totale rangeringen av kommunene.

De tre beste kommunene i denne kommunegruppen er Lillehammer, Steinkjer og Ringsaker med en poengscore på henholdsvis 3,12, 2,93 og 2,93. Dette tilsvarer en totalrangering blant alle landets kommuner på 45., 72. og 75. plass. Dette viser at spennet i denne kommunegrupper er stort.

KOMMUNEGRUPPE 13

111 700 kr per barn
36 % av budsjettet

LANDSGJENNOMSNIETTET

133 500 kr per barn
32 % av budsjettet

Budsjettanalyse

De største kommunene, med unntak av Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger (13)

I denne kommunegruppen bruker kommunene i snitt 111 663 kroner per barn. Dette er 16,4 prosent mindre enn hva landsgjennomsnittet ligger på.

Gjøvik er den kommunen som bruker mest penger per barn, totalt 126 891. Selv om Gjøvik bruker mest penger per barn, er denne summen lavere enn landsgjennomsnittet på kroner 133 544. Dersom vi ser på andelen av budsjettet som disse summene utgjør, bruker kommunene i denne gruppen en større andel av det totale kommunebudsjettet på barn og unge- henholdsvis 36 prosent- enn det som er tilfellet for landsgjennomsnittet med 32 prosent.

Det kan tyde på at kommunene i denne gruppen har noe trangere økonomiske rammevilkår enn de landets kommuner samlet sett. Vi ser at flere kommuner i

denne gruppen gjør tøffe prioriteringer på vegne av barna; det er hele ni kommuner som bruker mer enn 40 prosent av kommunens driftsbudsjett på barn og unge. Fjell kommune bruker hele 47 prosent av budsjettet på barn og unge, men dette utgjør likevel 115 068 kroner, noe som er 18 476 kroner mindre enn landsgjennomsnittet. Bykle kommune bruker en andel på 18 prosent av kommunebudsjettet på barn og unge. Sandnes kommune bruker minst i faktiske kroner per barn, 102 278 kroner.

Vi ser store forskjeller i hvor mye penger kommunene bruker per barn. Gjøvik bruker som nevnt mest penger per barn i denne gruppen, med 126 892 kroner. Steinkjer som følger rett bak bruker 125 180, altså 1712 kroner mindre per barn. Likevel ligger Gjøvik 8 plasser bak Steinkjer i den interne rangeringen. Det kan dermed tyde på at kommunenes prioriteringer rundt pengebruk har stor innvirkning på hvilke tjenester som faktisk tilbys barna.

Budsjett 4.4	Min	Gjennomsnitt	Maks	Differanse
Brutto driftsutgifter per barn 0-20 år på barn	102 300 Sandnes	111 700	126 900 Gjøvik	24 600
Andelen av totale bruttodriftsutgifter brukt på barn	29 Hamar	36	47 Fjell	18

Sektoranalyse: Barnehage

De største kommunene, med unntak av Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger (13)

Innenfor barnehagesektoren er det Steinkjer som oppnår høyest poengsum med 3,73. På bunn finner vi både Røyken og Sandnes med en poengscore på 1,43. Vi finner også Røyken på bunn når det gjelder antall kroner brukt på barnehage med et innrapportert beløp på 149 233. Til sammenlikning ligger landsgjennomsnittet på 169 221 kroner. Videre finner vi at differansen mellom Røyken kommune som bruker minst, og Kongsberg som bruker mest er på kroner 41 615. Dette kan være med på å forklare

hvorfor Røyken kommune har lavest barnehagedekning i denne gruppen med 86,00 prosent, sett opp mot Kongsberg kommune med 96,27 prosent. Porsgrunn gjør det best her med hele 97,97 prosent.

Det **største spennet** i kommunenes pengebruk ser vi i kommunenes investering i barnehage, hvor det skiller 59 358 kroner mellom Kristiansund, på topp, og Røyken på bunn. Videre kan vi se et stort skille mellom Gjøvik og Ullensaker under andelen ansatte med pedagogisk bakgrunn, der Gjøvik er på topp med 49,00 prosent og Ullensaker er på bunn med 34,8 prosent.

Barnehage 4.4	Min	Gjennomsnitt	Maks	Differanse	Landsgjennomsnitt
Brutto driftsutgifter per barn 1-5 år	149 200 Karmøy	169 200	190 800 Kongsberg	41 600	185 700
Brutto investeringsutgifter per barn 1-5 år	0 Røyken	7 300	59 400 Kristiansund	59 400	12 900
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	86,1 Røyken	92,6	98,0 Porsgrunn	11,90	91,2
Leke- og oppholdsareal per barn i barnehagen (m ²)	5,0 Karmøy & Skedsmo	5,5	6,4 Hamar	1,4	7,18
Andel ansatte med pedagogisk utdanning	34,8 Ullensaker	43,4	49,3 Gjøvik	14,6	42,0

Sektoranalyse: Grunnskole

De største kommunene, med unntak av Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger (13)

Innenfor grunnskolesektoren er det Ringsaker som scorer best med 3,25 poeng. Ingen andre kommuner i denne kommunegruppen har over 3 poeng. Lavest på denne rangeringen finner vi **fire kommuner** i Akershus fylke, der Lørenskog og Oppegård gjør det dårligst med 1,25 poeng.

Ringsaker bruker nest mest penger på barn i denne sektoren med kroner 135 351, dette er 5 698 kroner bak Steinkjer. Av kommunene som bruker minst penger per barn finner vi Oppegård kommune med kroner 107 229.

Sola kommune har størst andel lærere med pedagogisk utdanning, dette med 89,47 prosent. På den andre enden av spennet finner vi Ski kommune med 68,13 prosent.

Grunnskole 4.4	Min	Gjennomsnitt	Maks	Differanse	Landsgjennomsnitt
Brutto driftsutgifter per barn 6-15 år	107 200 Oppegård	118 700	141 000 Steinkjer	33 800	156 700
Brutto investeringsutgifter per barn 6-15 år	2 000 Gjøvik	21 800	57 300 Ringerike	55 300	24 000
Andel lærere med pedagogisk utdanning	69,1 Ski	78,2	89,5 Sola	21,3	76,8
Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1.-10. trinn	14,5 Ringerike	17,4	19,4 Porsgrunn	4,9	13,9
Antall elever per lærer	7,3 Ringerike	7,3	10,6 Tønsberg	3,3	2,5

Sektoranalyse: Barnevern

De største kommunene, med unntak av Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger (13)

Innen barnevernssektoren finner vi at tre kommuner **topper** poenglisten med 4,31. Disse er Nedre Eiker, Tønsberg og Porsgrunn. Dersom vi sammenlikner disse tre kommunene med resten av landet, ligger de på en delt 3. plass på poengscore for barnevern. Dette kan indikere at denne kommunegruppen har mulighet til å levere godt innhold i tjenestene sine, dersom de er villig til å prioritere det.

Grimstad får bunnplasseringen med 1,44 av 5 mulige poeng. Grimstad får også delt bunnplassering med Molde hva gjelder antall stillinger med fagutdanning per 1000 barn, med kun 3,4. Porsgrunn, som ligger øverst her, har til sammenlikning 9,07 stillinger med fagutdanning per 1000 barn.

Ingen i denne kommunegruppen klarer å overholde undersøkelsesfristen med behandlingstid under 3 måneder i 10 av 10 tilfeller. Likevel finner vi at det kun er fem kommuner som leverer i mindre enn 7 av 10 tilfeller. Dette er Bodø, Steinkjer, Kristiansund, Sarpsborg og Rana. Rana kommune viser til et betydelig lavere resultat, med en behandlingstid på under 3 måneder i kun 47% av tilfellene.

Gjøvik, som bruker mest penger på barnevernstjenesten i denne gruppen, med kroner 31 555, klarer det lovpålagte kravet i 8 av 10 tilfeller. Lillehammer, som er kommunen som bruker nest mest penger, 19 181 kroner, klarer dette kravet i 9 av 10 tilfeller. Det ser derfor ikke ut til å være en direkte sammenheng mellom det å levere sterke resultater på undersøkelsestid og høy pengebruk. Dermed kan det tenkes at mer penger ikke nødvendigvis er løsningen for de kommunene som scorer dårligst på dette punktet.

Barnevern 4.4	Min	Gjennomsnitt	Maks	Differanse	Landsgjennomsnitt
Brutto driftsutgifter per barn 0-17 år	6 800 Sola	12 500	31 600 Gjøvik	24 700	14 700
Antall stillinger med fagutdanning per 1000 barn 0-17 år	3,40 Grimstad	4,77	9,07 Porsgrunn	5,67	5,56
Antall undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder	47,33 Rana	86,37	99,67 Sandefjord	52,33	85,44

Sektoranalyse: Helsetjeneste

De største kommunene, med unntak av Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger (13)

Tønsberg og Ringerike gjør det best i helsetjenestesektoren med 4,31 poeng. Nederst på poenglisten finner vi en delt siste plass mellom Ski, Ullensaker og Karmøy med kun 1,00 poeng.

Innenfor helsetjenestesektoren finner vi at Kristiansund bruker mest penger med 4672 kroner per barn i alderen 0-20 år. Nest nederst på denne listen er Steinkjer, som bruker 2163 kroner. Selv om Steinkjer har rapportert å bruke lave summer på per barn, finner vi kommunene på en 16.plass på helsetjenestesektorens totalrangering

for landets kommuner. Plass på totalrangeringen for helsetjenesten. Til sammenlikning er Kristiansund, som bruker mest penger, på femteplass. Videre ser vi at Steinkjer har en høy andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker. Denne andelen ligger på 97,57 prosent.

Det er **fem kommuner** som har hjemmebesøk for nyfødte innen to uker på under 70%. Disse er Eidsvoll, Hamar, Lørenskog, Ullensaker og Ringsaker. Det som er interessant å se her er at Ullensaker bruker 2 312 kroner per barn og kun får til hjemmebesøk for nyfødte innen 2 uker i 67% av tilfellene, mens Sarpsborg som kun bruker 80 kroner mer per barn enn Ullensaker, får til hjemmebesøk hos nyfødte innen to uker i 99,47 prosent av tilfellene.

Helsetjeneste 4.4	Min	Gjennomsnitt	Maks	Differanse	Landsgjennomsnitt
Brutto driftsutgifter per barn 0-20 år	2 000 Røyken	2 900	4 700 Kristiansund	2 600	3 600
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker (%)	43,3 Eidsvoll	90,3	117,7 Moss	74,4	91,6
Antall årsverk per 1000 barn 0-20 år	0,33 Molde	3,81	6,7 Oppegård	6,4	4,8

Sektoranalyse: Kulturtilbud

De største kommunene, med unntak av Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger (13)

Sola og Kongsberg scorer høyest på kulturtilbud hos barn og unge i denne kommunegruppen, med 4,16 av 5,00 mulige poeng. Nederst på skalaen har vi Røyken med 1,5 poeng.

Røyken kommune scorer også lavest på innrapporterte penger brukt på aktivitetstilbud per barn, med 8

kroner og nest dårligst på antall timer åpent kommunalt fritidssenter, på 1,33. På motsatt side ligger Tromsø med 2 694 kroner på [aktivitetstilbud](#) per barn og Bærum med 73 timer åpent kommunalt fritidssenter.

I Skedsmo kommune brukes det kun 177 kroner på idrett per barn, mens det i Kongsberg brukes hele 8 460 kroner.

Kulturtilbud 4.4	Min	Gjennomsnitt	Maks	Differanse	Landsgjennomsnitt
Brutto driftsutgifter aktivitetstilbud per barn 6-20 år	0 Røyken	1 200	2 700 Tromsø	2 700	1 200
Brutto driftsutgifter idrett per barn 6-20 år	200 Skedsmo	2 200	8 500 Kongsberg	8 300	2 000
Timer åpent årlig per 1000barn 6-20 år	0 Sandefjord	22,4	72,7 Bærum	72,7	11,7
Antall plasser i kulturskolen per barn 6-15 år	0,06 Halden	0,16	0,48 Lørenskog	0,42	0,29

4.5 De rikeste kommunene

Kommunegruppe 16

Antall kommuner: 10

Antall barn 0 – 20 år: 4 453,00

I denne kommunegruppen finner vi de kommunene som er betegnet som Norges ti rikeste. Disse tilhører en egen kommunegruppe fordi de har landets høyeste frie disponible inntekter per innbygger. Kommuneanalysen finner ingen av de ti rikeste kommunene på totalrangeringen for alle landets kommuner. Dette kan forklares med at vi mangler innrapporterte tall innenfor enkelte sektorer for de kommunene som tradisjonelt har gjort det godt på rangeringen. Grunnet mangel på innrapporterte tall kan vi ikke foreta en total rangering av alle kommunene. Basert på talldataen som foreligger finner vi at Salangen kommune er den av de to rikeste kommunene som gjør det best på totalrangeringen med en 23. plass. Videre finner kommuneanalysen flere tall innenfor hver sektor som er av interesse å se nærmere på.

DE RIKESTE KOMMUNENE

187 800 kr per barn
26 % av budsjettet

LANDSGJENNOMSNIET

133 500 kr per barn
32 % av budsjettet

Budsjettanalyse

De rikeste kommunene (16)

Det er denne kommunegruppen som samlet **braker mest** penger på tjenester til kommunenes barn og unge. Budsjettanalysen avdekker likevel at det i denne kommunegruppen foreligger store interne forskjeller i hvor mye penger hver kommune bruker på kommunens barn og unge.

Aukra kommune har innrapportert høyest andel av kommunens driftsbudsjett på barn med hele 33

prosent. Dette er en betydelig høyere andel enn landsgjennomsnittet for samme variabel på 26 prosent. På bunn finner vi Bykle kommune med laveste andel på 18 prosent.

Budsjettanalysen viser likevel at Bykle kommune bruker mest penger per barn sammenlignet med de resterende kommunene i denne kommunegruppen. Bykle kommune har innrapportert at de bruker kroner 234 820 per barn. Dette tilsvarer et beløp på mer enn 47 000 kroner mer enn kommunegruppens samlede gjennomsnitt.

Budsjett 4.5	Min	Gjennomsnitt	Maks	Differanse
Brutto driftsutgifter per barn 0-20 år på barn	152 000 Aukra	187 800	234 900 Bykle	82 800
Andelen av totale bruttodriftsutgifter brukt på barn	18 Bykle	26	33 Aukra	15

Sektoranalyse: Barnehage De rikeste kommunene (16)

I barnehagesektoren finner vi at det er **store gap** mellom hva de rikeste kommunene disponerer av midler og hvilke barnehagetjenester kommunene faktisk leverer. Det er særlig to kommuner som skiller seg ut, Eidfjord og Modalen med delt førsteplass med en samlet poengscore på 4,78. Dette er betydelig høyere enn Sirdal kommune som får en samlet poengscore på 2,27.

Modalen kommune bruker mest penger på barnehageplass med et innrapportert beløp på kroner 417 9623 per barn i aldersgruppen 1 - 5 år. Dette utgjør mer enn dobbelt så mye penger enn hva Forsand kommune bruker per barnehageplass, med lavest

innrapportert beløp på 199 530. Når det gjelder hvor mye kommunene investerer i barnehagen, finner vi Eidfjord og Suldal på topp med brutto investeringsutgifter på henholdsvis kroner 28 658 og 14 274 per barn i aldersgruppen 1 – 5år.

Når det gjelder andel barnehageplass finner vi at alle barna i Modalen og Eidfjord er sikret barnehageplass. Dette til forskjell fra Forsand kommune der kun 7 av 10 barn er sikret barnehageplass. I både Bykle og Modalen er andelen ansatte med pedagogisk utdanning godt over hva de øvrige kommunene i samme kommunegruppe klarer å levere, på henholdsvis 64,23 prosent og 60,03 prosent. På bunn for samme variabel finner vi kommunene Aukra og Sirdal med henholdsvis 31,43 prosent og 32,83 prosent.

Barnehage 4.5	Min	Gjennomsnitt	Maks	Differanse	Landsgjennomsnitt
Brutto driftsutgifter per barn 1-5 år	199 500 Forsand	256 000	418 000 Modalen	218 400	185 700
Brutto investeringsutgifter per barn 1-5 år	0 Unjårga- Nesseby	8 000	28 700 Eidfjord	28 700	12 900
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	78,6 Forsand	96,7	149,0 Modalen	70,4	91,2
Leke- og oppholdsareal per barn i barnehagen (m ²)	5,9 Aurland	9,9	17,7 Unjårga- Nesseby	11,8	7,2
Andel ansatte med pedagogisk utdanning	31,4 Aukra	43,9	64,2 Bykle	32,8	42,0

Sektoranalyse: Grunnskole

De rikeste kommunene (16)

Innenfor grunnskolesektoren mangler vi tall på andel ansatte med pedagogisk utdanning for følgende kommuner: Bykle, Eidfjord, Modalen og Unjárga-Nesseby. Basert på tallgrunnlaget vi har for denne kommunegruppen innenfor gitt sektor, finner vi likevel noen forskjeller det er verdt å merke seg.

Kommuneanalysen finner at det er betydelig forskjell i hvor mye hver kommune bruker per barn i grunnskolesektoren. På topp finner vi Bykle kommune som

har innrapportert å bruke 300 677 kroner per barn i grunnskolen. På bunn for samme variabel finner vi Aukra kommune med kroner 170 040. Likevel finner vi at Aukra kommune har høyere investeringsutgifter per barn i aldersgruppen 6-15 år, sammenlignet med Bykle kommune. Dette med et innrapportert beløp for brutto investeringsutgifter på henholdsvis 81 872 og 46 6051.

Når det gjelder antall elever per lærer, finner vi at Unjárga-Nesseby kommune har **færrest elever per lærer**, mens Aukra kommune har flest elever per lærer.

Grunnskole 4.5	Min	Gjennomsnitt	Maks	Differanse	Landsgjennomsnitt
Brutto driftsutgifter per barn 6-15 år	170 000 Aukra	217 500	300 700 Bykle	130 600	156 700
Brutto investeringsutgifter per barn 6-15 år	0 Salangen	27 200	121 500 Forsand	121 500	24 000
Andel lærere med pedagogisk utdanning	69,3 Suldal	74,6	86,4 Aurland	17,1	76,8
Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1.-10. trinn	8,4 Bykle	11,6	16,0 Forsand	7,6	13,9
Antall elever per lærer	4,0 Unjárga - Nesseby	5,4	7,8 Aukra	3,7	2,5

Sektoranalyse: Barnevern

De rikeste kommunene (16)

Innenfor barnevernssektoren mangler vi tall fra flere kommuner om de har gjennomført undersøkelser med behandlingstid under tre måneder. Dette gjelder for følgende kommuner: Modalen, Bykle, Aurland og Eidfjord. For Eidfjord mangler vi også tall for antall stillinger med fagutdanning per 1000 barn i aldersgruppen 0 – 17år. Basert på tallgrunnlaget vi har for denne kommunegruppen innenfor gitt sektor, finner vi likevel noen forskjeller det er verdt å merke seg.

Det er Unjárga-Nesseby kommune som leverer best resultater av de ti rikeste kommunene innenfor

barnevernssektoren med en poengscore på 4,22. På bunn finner vi Sirdal kommune med en poengscore på 2,52.

Når det gjelder antall stillinger med fagutdanning per 1000 barn i aldersgruppen 0 – 17år finner vi Bykle kommune med 12,47 stillinger. Dette er betydelig flere stillinger enn Modalen som har innrapportert at de har 1,07 stillinger med fagutdanning.

Kommuneanalysen finner videre at Salangen bruker mest per barn i aldersgruppen 0 – 17år, dette med et innrapportert beløp på brutto driftsutgifter på kroner 67 205. Modalen er den kommunen som bruker minst penger per barn med et innrapportert beløp på kroner 1 975.

Barnevern 4.5	Min	Gjennomsnitt	Maks	Differanse	Landsgjennomsnitt
Brutto driftsutgifter per barn 0-17 år	2 000 Modalen	22 400	67 200 Salangen	65 200	14 700
Antall stillinger med fagutdanning per 1000 barn 0-17 år	1,1 Modalen	7,0	12,5 Bykle	11,4	5,6
Antall undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder	75,3 Salangen	84,5	91,7 Sirdal	16,3	85,4

Sektoranalyse: Helsetjeneste De rikeste kommunene (16)

Innenfor **helsetjenestesektoren** finner vi merkbare forskjeller i de rikeste kommunenes disponible midler og faktiske tjenestetilbud. Det er Forsand og Salangen som troner toppen innenfor helsetjenestetilbud blant de rikeste kommunene. Dette med en sterk poengscore på 5,00, som dermed gir de to kommunene topplassering sammenlignet med alle landets kommuner. På bunn finner vi Modalen kommune med en poengscore på 1,26.

Når det gjelder andel nyfødte med hjemmebesøk etter 2 uker, finner vi også store forskjeller blant de rikeste kommunene. For denne variabelen er det

Suldal kommune som gjør det best foran Eidfjord kommune.

Kommuneanalysen finner at Sirdal kommune bruker mest penger av de rikeste kommunene per barn i aldersgruppen 0 –20 år. Sirdal kommune har innrapporterer å bruke 11 055 kroner per barn. På bunn for samme variabel finner vi Eidfjord med brutto driftsutgifter per barn 0 – 20 år på kroner 2 595. Til tross for at Sirdal bruker mest penger per barn, har kommunen likevel kun 2,72 årsverk per 1000 barn. Dette er det nest laveste blant de rikeste kommunene og langt under landsgjennomsnittet. Bykle kommune har derimot registret flest årsverk per barn med 19,37. Dette er betydelig flere antall årsverk enn hva Modalen har innrapportert, med 1,52.

Helsetjeneste 4.5	Min	Gjennomsnitt	Maks	Differanse	Landsgjennomsnitt
Brutto driftsutgifter per barn 0-20 år	2 600 Eidfjord	5 400	11 000 Sirdal	8 500	3 600
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker (%)	44,4 Modalen	92,4	119,2 Suldal	74,8	91,6
Antall årsverk per 1000 barn 0-20 år	1,5 Modalen	6,4	19,4 Bykle	17,9	4,8

Sektoranalyse: Kulturtilbud

De rikeste kommunene (16)

Det spriker i de rikeste kommunenes samlede poengscore innenfor kulturtilbud. Bykle kommune scorer best innen denne sektoren med 4,73 poeng. Aurland kommune følger med en samlet poengscore på 4,16. På bunn i denne kommunegruppen finner vi Modalen med 1,97 poeng.

Når det gjelder hvor mye kommunene bruker på aktivitetstilbud per barn i aldersgruppen 6 – 20 år finner vi at Eidfjord er den kommunen som bruker mest penger med henholdsvis kroner 6 122 per barn. På bunn for samme variabel blant de rikeste kommunene finner vi Salangen kommune med et innrapporter beløp på kroner 530.

Eidfjord kommune tilbyr flest elevplasser i kommunens kulturskole per barn i aldersgruppen 6 – 15år.

Kulturtilbud 4.5	Min	Gjennomsnitt	Maks	Differanse	Landsgjennomsnitt
Brutto driftsutgifter aktivitetstilbud per barn 6-20 år	500 Slangen	2 400	6 100 Eidfjord	5 600	1 200
Brutto driftsutgifter idrett per barn 6-20 år	100 Forsand	2 700	7 000 Eidfjord	6900	2 000
Timer åpent årlig per 1000barn 6-20 år	2,0 Suldal	13,6	60,0 Modalen	58,0	11,7
Antall plasser i kulturskolen per barn 6-15 år	0,11 Modalen	0,53	1,26 Eidfjord	1,14	0,29

4.6 De små kommunene

Kommunegruppe 3

Antall kommuner: 35

Antall barn 0 – 20 år: 28 527,00

I denne kommunegruppen er det store variasjoner. Vinje, Hemnes, Ål og Hitra får henholdsvis 3., 5., 6., og 8. plass på totalrangeringen med en totalscore på 3,78, 3,65, 3,64 og 3,63. På bunn finner vi Vaksdal, Vikna, Samnanger og Fitjar som får henholdsvis 315., 295., 271., og 266. plass på totalrangeringen med en totalscore på 1,66, 19,94, 2,12 og 2,14. I det følgende kapitlet skal vi se nærmere på kvaliteten på tjenestene de leverer til barna.

De små kommunene

140 000 kr per barn (1)

29 % av budsjettet (2)

De små kommunene

133 500 kr per barn (1)

32 % av budsjettet (2)

Budsjettanalyse

De små kommunene (3)

I gjennomsnitt bruker denne kommunegruppen 140 038 kroner per barn. Dette tilsvarer en andel på 29 prosent av kommunenes totale driftsbudsjett, noe som er tre prosent lavere enn det totale landsgjennomsnittet.

Ål er den kommunen som bruker **mest penger per barn**, med hele 184 614 kroner. Dette utgjør 33 prosent av kommunens budsjett. Fitjar bruker omkring 75 000 kroner mindre enn Ål per barn; 109 311, noe som

tilsvarende 33 prosent av budsjettet til Fitjar. Dette tyder på at Fitjar kommune har trangere økonomiske rammevilkår enn hva Ål kommune har.

Dersom vi ser på andelen av kommunebudsjettet som går til barna, finner vi store forskjeller internt i denne kommunegruppen. Austevoll kommune bruker størst andel av kommunebudsjettet med 40 prosent, noe som tilsvarer 115 491 kroner. Vardø bruker 22 prosent, noe som tilsvarer 135 678 kroner av deres kommunebudsjett. Vardø har over fire ganger færre barn i alderen 0-20 år enn Austevoll og kan være med på å forklare denne forskjellen.

Budsjett 4.6	Min	Gjennomsnitt	Maks	Differanse
Brutto driftsutgifter per barn 0-20 år på barn	109 300 Fitjar	140 000	184 600 Ål	75 300
Andelen av totale bruttodriftsutgifter brukt på barn	22 Vardø	29	40 Austevoll	18

Sektoranalyse: Barnehage

De små kommunene (3)

Innenfor sektoren barnehage er det Vinje som gjør det best med 4,57 poeng. Dette er den eneste kommunen med over 4 poeng på totalscoren for barnehagesektoren. Vaksdal gjør det dårligst i denne kommune-gruppen med 1,32 poeng. Vardø gjør det nest dårligst med 1,58 poeng og Austevoll gjør det tredje dårligst med 1,64 poeng.

Fitjar bruker 131 294 kroner per barn i barnehagesektoren, mens Tokke bruker 278 571 kroner. Dette er 147 277 kroner mer enn Fitjar og nesten 90 000 kroner mer enn landsgjennomsnittet. Likevel er det kun 0,85 poeng som skiller disse to kommunene på rangeringen for denne sektoren. Tokke har også høyest andel ansatte med pedagogisk utdanning i barnehagen,

med 55,53 prosent. Dette kan være med på å forklare det høye forbruket kommunen disponerer på barnehage. På bunn for samme variabel finner vi Karasjok som har 31,40 % ansatte med pedagogisk utdanning, rett bak Skjervøy med 31,5 prosent.

Når det gjelder barnehagedekning, rapporterer Sømna, Snåsa og Vikna over 100%. Dette innebærer at det er 100 prosent barnehagedekning i kommunene, i tillegg til at det til tilbys barnehageplasser til barn fra andre kommuner. Disse barna har forholdsvis liten plass å boltre seg på, med 6,68 kvadratmeter i snitt per barn. Til sammenlikning har barna i Meråker kommune hele 15,6 kvadratmeter å utfolde seg på pr barn. Vaksdal er kommunen med dårligst barnehagedekning i denne gruppen med 81,4 prosent, i tillegg til å ha kommunegruppens minste verdi på andel kvadratmeter per barn (5,37).

Barnehage 4.6	Min	Gjennomsnitt	Maks	Differanse	Landsgjennomsnitt
Brutto driftsutgifter per barn 1-5 år	131 300 Fitjar	189 300	278 600 Tokke	147 300	185 700
Brutto investeringsutgifter per barn 1-5 år	0 Flere*	10 400	112 600 Skjervøy	112 600	12 900
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	81,4 Vaksdal	91,6	110,1 Sømna	28,7	91,2
Leke- og oppholdsareal per barn i barnehagen (m ²)	5,4 Vaksdal	7,9	15,6 Meråker	10,2	7,2
Andel ansatte med pedagogisk utdanning	31,4 Karasjok	41,7	55,5 Tokke	24,1	42,0

*Tokke, Aure, Skjåk, Lom, Porsanger

Sektoranalyse: Grunnskole

De små kommunene (3)

Innenfor denne sektoren er det kun to kommuner som scorer mer enn fire poeng. Disse er Høyanger og Skjåk med 4,18 og 4,13 poeng. Nordreisa gjør det svakest med 1,82 poeng. Dette er den **eneste kommunen** som scorer under to poeng.

Steigen er den kommunen i denne gruppen som bruker mest penger på barn i grunnskolen. De bruker 195 605 kroner per barn. Det er totalt fem kommuner i denne gruppen som bruker mer enn 190 000 kroner per barn. Nordreisa bruker minst penger per barn med 121 577 kroner.

De tre kommunene som bruker mest penger per barn,

Karasjok, Steigen, og Porsanger er også de tre kommunene som har færrest elever per lærer. Austevoll er kommunen som har flest elever per lærer, i snitt 8,44.

Hemnes rapporterer om å ha 92,07 prosent andel lærere med pedagogisk bakgrunn, mens Båtsfjord har 58,30 prosent. Likevel ligger Båtsfjord kun 8 plasser bak Hemnes i totalrangeringen for grunnskolen.

Samnanger kommune har en gjennomsnittlig gruppestørrelse for 1.-10. klassinger på 15,6, det høyeste innrapporterte tallet. Kautokeino har det laveste med 9,7 til tross for at de bruker 5300 kroner mer enn Samnanger per barn.

Grunnskole 4.6	Min	Gjennomsnitt	Maks	Differanse	Landsgjennomsnitt
Brutto driftsutgifter per barn 6-15 år	121 600 Nordreisa	165 100	195 600 Steigen	74 000	156 700
Brutto investeringsutgifter per barn 6-15 år	0 Lom	21 000	146 500 Skjåk	146 500	24 000
Andel lærere med pedagogisk utdanning	58,3 Båtsfjord	74,8	92,1 Hemnes	33,8	76,8
Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1.-10. trinn	9,7 Guovdageaidnu – Kautokeino	12,6	15,6 Samnanger	5,9	13,9
Antall elever per lærer	4,1 Karassjok	6,1	8,4 Austevoll	4,3	2,5

Barnevern**De små kommunene (3)**

Innenfor denne sektoren er det tre kommuner som scorer fire poeng eller høyere. Dette er Hol, Hemnes og Hjelmeland, med 4,31, 4,31 og 4,00 poeng. Austevoll, Fitjar og Meråker får færrest poeng, henholdsvis 1,26, 1,44 og 1,59.

I tillegg til å være blant bunn tre kommuner på totalrangeringen for barnevernet, er Austevoll også den kommunen med færrest antall stillinger med fagutdanning per 1000 barn i alderen 0-17 år.

Porsanger, Nordreisa, Steigen og Vardø har i mindre enn 60 prosent av tilfellene nådd kravet om

behandlingstid under 3 måneder på undersøkelsene sine. Til sammenlikning er det 12 av 35 kommuner i denne kommunegruppen som når **kravet om behandlingstid** på under 3 måneder i over 90 prosent av tilfellene.

Ål kommune bruker mest penger på barnevern med 65 804 kroner, mens Fitjar bruker knappe 5019 kroner. Dette kan være med på å forklare hvorfor Fitjar ligger blant de fem dårligste kommunene på totalrangeringen for barnevernet i denne gruppen. Ål bruker mest penger per barn, andrelassen ligger over 28 000 kroner bak. Snittet for denne kommunegruppen er 16 261 kroner.

Barnevern 4.6	Min	Gjennomsnitt	Maks	Differanse	Landsgjennomsnitt
Brutto driftsutgifter per barn 0-17 år	5 000 Fitjar	16 300	65 800 Ål	60 800	14 700
Antall stillinger med fagutdanning per 1000 barn 0-17 år	3,2 Austevoll	5,4	8,8 Vardø	5,7	5,6
Antall undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder	52,7 Porsanger	82,0	97,0 Hitra	44,3	85,44

Sektoranalyse: Helsetjeneste

De små kommunene (3)

To av 35 kommuner får maksimalt poeng i totalscoren for helsetjenesten. Disse er Vinje og Frøya. Aure, Samnanger, Vaksdal, Kautokeino og Rendalen scorer alle under to poeng. Dette viser oss at det er **store forskjeller** i helsetjenesten som blir tilbudt av kommunene i denne gruppen.

Hol, Vinje og Skjåk bruker mest penger på barn i helsetjenesten, alle mellom 7000 og 8100 kroner. Likevel scorer Hol og Skjåk 2,92 og 2,68 poeng. Dette viser at det ikke kun er pengene man bruker på helsetjenesten som avgjør hvor bra tjeneste man kan yte. På den andre siden ser vi at fire av de seks kommunene som bruker minst penger på helsetjenesten også scorer under 2 poeng. Dette tilsier at god økonomi

ligger i bunn for helsetjenesten somytes, men penger alene er ikke avgjørende.

11 kommuner rapporterer om 100 eller over 100 prosentandel nyfødte med hjemmebesøk innen 2 uker. Grunnen til at noen rapporterer over 100 prosent er at de gjennomfører mer enn ett hjemmebesøk i løpet av to uker. Til sammenlikning er det fire kommuner som gjennomfører hjemmebesøk innen to uker i mindre enn 70 prosent av tilfellene.

Nordkapp bruker 25,9 årsverk per 1000 barn til tross for deres lave pengeforbruk på 1596 kroner. De kommer på 28. Plass i rangeringen for helsetjeneste innenfor denne kommunegruppen. Frøya som scorer fem poeng og ligger på delt førsteplass med Vinje har kun 12,86 årsverk per 1000 barn.

Helsetjeneste 4.6	Min	Gjennomsnitt	Maks	Differanse	Landsgjennomsnitt
Brutto driftsutgifter per barn 0-20 år	1 600 Nordkapp	4 000	8 100 Hol	6 500	3 600
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker (%)	64,0 Nordreisa	90,6	116,2 Rendalen	52,23	91,6
Antall årsverk per 1000 barn 0-20 år	0,43 Vikna	6,3	25,9 Nordkapp	25,5	4,8

Sektoranalyse: Kulturtilbud

De små kommunene (3)

Fire kommuner scorer mer enn 4 poeng innenfor sektoren kulturtilbud. Disse er Høyanger, Tokke, Hitra og Hol i stigende rekkefølge. Det er seks kommuner som scorer mindre enn 2 poeng, hvor Vikna og Vaksdal scorer henholdsvis 1 poeng og 1,19 poeng.

Hol bruker mest penger på aktivitetstilbud per barn innenfor denne kommunegruppen med 3652 kroner. Karasjok bruker 0 kroner, og dermed minst. Karasjok bruker heller nesten ingenting når det gjelder

penger på idrettstilbud til barn, med snau 11 kroner. Meråker derimot bruker 6814 kroner idrett per barn i alderen 6-20 år.

Felles for kommunene som bruker minst penger er naturligvis også at de scorer relativt lavt. De 10 kommunene som scorer mest poeng bruker alle mellom 2000 og 3000 kroner på aktivitetstilbud per barn med unntak av 1 kommune. Videre ser vi at de kommunene som har flest elevplasser i kommunens kulturskole også scorer flest poeng, og motsatt for de med færrest plasser.

Kulturtilbud 4.6	Min	Gjennomsnitt	Maks	Differanse	Landsgjennomsnitt
Brutto driftsutgifter aktivitetstilbud per barn 6-20 år	0 Karasjok	1 000	3 700 Hol	3 700	1 200
Brutto driftsutgifter idrett per barn 6-20 år	0 Rendalen	1 700	6 800 Meråker	6 800	2 000
Timer åpent årlig per 1000 barn 6-20 år	0 Flere*	7,0	25,3 Øygarden	25,3	11,7
Antall plasser i kulturskolen per barn 6-15 år	0,07 Kautokeino	0,34	0,88 Skjåk	0,82	0,29

*Bardu, Fitjar, Vikna, Skjervøy, Sømna

4.7 De mellomstore kommunene

Kommunegruppe 12

Antall kommuner: 19

Antall barn 0 – 20 år: 43 013

Kommunegruppe 12 representerer de mellomstore kommunene. En av grunnene til at vi har valgt nettopp denne gruppen er at to av de 10 beste kommunene på årets totalrangering, Tinn og Hammerfest, tilhører denne kommunegruppen.

DE MELLOMSTORE KOMMUNENE

132 200 kr per barn (1)
31 % av budsjettet (2)

DE MELLOMSTORE KOMMUNENE

133 500 kr per barn (1)
32 % av budsjettet (2)

BUDSJETTANALYSE

Kommunegruppe (12)

I denne kommunegruppen bruker Tinn kommune mest penger per barn med kroner 157 076 kroner. Dette til forskjell fra Tynset kommune, som bruker minst penger per barn med kroner 115 157. Dette utgjør en differanse i penger brukt per barn på 41 919 kroner, noe som tilsvarer 36,7 prosent av pengebruken til Tynset kommune.

Budsjettanalysen finner at andelen penger brukt per barn er størst i Tysvær kommune med 41 prosent av kommunens driftsbudsjett. For samme variabel finner vi at Odda kommune bruker minst med 23 prosent. Selv om Odda bruker 18 prosent mindre av driftsbudsjettet sitt på barn og unge sammenlignet med Tysvær, bruker de likevel 11 000 kroner mer per barn enn hva Tysvær har innrapportert å bruke. Dette sier noe om [de trange rammevilkårene](#) til Tysvær kommune.

Budsjett 4.7	Min	Gjennomsnitt	Maks	Differanse	Landsgjennomsnitt
Brutto driftsutgifter per barn 0-20 år på barn	115 200 Tynset	132 200	157 100 Tinn	41 900	133 500
Andelen av totale brutto driftsutgifter brukt på barn	0,23 Odda	31	0,41 Tysvær	18	32

Sektoranalyse: Barnehage

Kommunegruppe (12)

I barnehagesektoren er det to kommuner som scorer høyere enn 4 av 5 mulige poeng. Dette er kommunene Tynset og Sunndal, med henholdsvis 4,32 og 4,13 poeng. Vi finner at Tynset-til tross for å bruke [minst penger på barn](#) totalt sett- scorer best for denne kommunegruppen. Det gir kommunen en åttende plass blant alle landets kommuner innenfor denne sektoren. Videre finner vi at to kommuner scorer lavere enn 2,1 poeng i barnehagesektoren. Disse er Lindås og Alta.

Alta og Lindås bruker minst penger på barn i barnehagesektoren, begge med et beløp under 160 000

kroner per barn. Tynset bruker nest mest med 208 926 kroner per barn. Videre scorer Tynset best på leke- og oppholdsareal per barn i barnehagen, hvor hvert barn har 8,9 kvadratmeter til lek og fritid. Barna i Tysvær har derimot ha kun 5,5 kvadratmeter å leke på. Dette til tross for at kommunen bruker størst andel av driftsbudsjettet sitt på barn og unge.

Det ser imidlertid ut som at Tysvær kommune prioriterer å ha ansatte med pedagogiske bakgrunn, da kommunen scorer nest best på denne variabelen med 48,2 prosent. Meløy kommune scorer lavest med 32,2 prosent. Hammerfest scorer tredjeminst på denne variabelen, men er fortsatt på syvende plass på totalrangeringen av alle kommunene i landet.

Barnehage 4.7	Min	Gjennomsnitt	Maks	Differanse	Landsgjennomsnitt
Brutto driftsutgifter per barn 1-5 år	156 700 Alta	189 000	252 000 Tinn	95 300	185 700
Brutto investeringsutgifter per barn 1-5 år	200 Årdal	10 700	38 900 Odda	38 800	12 900
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	88,2 Kvinesdal	93,0	99,3 Tinn	11,1	91,2
Leke- og oppholdsareal per barn i barnehagen (m ²)	5,5 Tysvær	6,6	8,9 Tynset	3,4	7,2
Andel ansatte med pedagogisk utdanning	32,2 Meløy	42,5	49,4 Sunndal	17,2	42,0

Sektoranalyse: Grunnskole Kommunegruppe (12)

Med 3,81 poeng er det Luster kommune som scorer best i denne kommunegruppen innenfor grunnskole. Vefsn kommune scorer her lavest, med 1,89 poeng.

Luster kommune scorer også best på andel lærere med pedagogisk bakgrunn med 90,13 prosent. Samtidig har de også kommunegruppens **laveste antall elever per lærer**, 5,05. Videre finner vi at Luster kommune bruker nest mest penger på barn i alderen 6 – 15 år innenfor denne sektoren.

Vefsn kommune har kommunegruppens største gjennomsnittlige gruppestørrelse i 1.-10. trinn, med mer enn 16 barn. Vadsø er kommunen med minst

gjennomsnittlig gruppestørrelse, her med et innrapportert antall barn på 11,93 per gruppe.

Til tross for at Tinn kommune kommer på fjerde plass i den totale rangeringen for alle kommunene, har de kun 71,6 prosent andel lærere med pedagogisk utdanning i grunnskolen. De bruker mer penger på barna enn både gruppe- og landsgjennomsnittet per barn i grunnskolen og får 3,48 poeng innenfor denne sektoren. Dette tilsvarer den syvende bestepoengsummen for denne kommunegruppen.

Tysvær kommune bruker minst penger på barn innenfor grunnskolen i denne kommunegruppen, med 132 612 kroner. Det er 50 000 kroner mindre enn Sør-Varanger bruker på barna i sin kommune, hvor tilsvarende tall er 183 225 kroner.

Grunnskole 4.7	Min	Gjennomsnitt	Maks	Differanse	Landsgjennomsnitt
Brutto driftsutgifter per barn 6-15 år	132 600 Tysvær	154 400	183 200 Sør-Varanger	50 600	156 7008
Brutto investeringsutgifter per barn 6-15 år	400 Tynset	20 700	88 000 Sør-Varanger	87 700	24 000
Andel lærere med pedagogisk utdanning	69,4 Odda	77,6	90,1 Luster	20,7	76,8
Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1.-10. trinn	11,9 Vadsø	13,7	16,7 Vefsn	4,8	13,9
Antall elever per lærer	5,1 Luster	6,6	7,7 Tysvær	2,7	7,0

Sektoranalyse: Barnevern Kommunegruppe 12

Innenfor barnevernsektoren for kommunegruppe 12 finner vi Hammerfest på topp med 4,31 poeng. Dette er også den eneste kommunen i denne kommunegruppen som scorer mer enn fire poeng. Luster og Nord-Fron kommune kommer dårligst ut på total-scoren for barnevern med 1,59 poeng hver.

Vadsø kommune bruker 22 722 kroner på barnevernstjenesten. Dette er mer enn 3,5 ganger så mye som hva Nord-Fron kommune har innrapportert å bruke, med sine 6 368 kroner. Det som er interessant å se her er at selv om Vadsø bruker mer penger på

barnevern enn Nord-Fron, leverer kommunen likevel dårligere enn Nord-Fron på overholdelse av tremånedersfristen på undersøkelsessaker. Her er tallet for Vadsø og Nord-Fron på henholdsvis 70,33- og 91,00 prosent. Videre finner vi at det er omtrent like mange barn i begge kommunene, men at Vadsø har dobbelt så mange stillinger med fagutdanning per 1000 barn, enn Nord-Fron.

Hammerfest overholder saksbehandlingstiden på under 3 måneder i nesten 100 prosent av tilfellene. Alta gjør dette i 59 prosent av tilfellene, og har innrapportert å bruke mer penger enn gruppe- og landsgjennomsnittet på barnevernsektoren.

Barnevern 4.7	Min	Gjennomsnitt	Maks	Differanse	Landsgjennomsnitt
Brutto driftsutgifter per barn 0-17 år	6 400 Nord-Fron	14 200	22 700 Vadsø	16 400	14 700
Antall stillinger med fagutdanning per 1000 barn 0-17 år	3,2 Luster	5,0	8,1 Vadsø	4,9	5,6
Antall undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder	59,0 Alta	85,5	99,33 Hammerfest	40,3	85,4

Sektoranalyse: Helsetjeneste Kommunegruppe (12)

Når det gjelder helsetjenestesektoren scorer fem kommuner **relativt likt på topp**. Det er kun 0,05 poeng som skiller den delte førsteplassen med den delte andreplassen. Disse fem kommunene er Kvinesdal, Meløy, Luster, Tynset og Lenvik. Alta scorer beskjedne ett av 5 mulige poeng.

Meløy kommune bruker 5 375 kroner på helsetjenester, dette er 3 036 kroner mer enn Alta som ligger på bunn for denne variabelen. Hele 11 av 19 kommuner i denne kommunegruppen får til å gjennomføre

hjemmebesøk hos nyfødte innen 2 uker i mer enn 90 prosent av tilfellene. Alta gjør det samme i 49 prosent av tilfellene. Til tross for at Lindås stiller med færrest årsverk per 1000 barn, med 2,62, får de til hjemmebesøk innen to uker i mer enn 94 prosent av tilfellene. Samtlige kommuner med unntak av Alta og Lindås kan stille med minimum fire årsverk per 1000 barn.

Helsetjeneste 4.7	Min	Gjennomsnitt	Maks	Differanse	Landsgjennomsnitt
Brutto driftsutgifter per barn 0-20 år	2 300 Alta	2 900	5 400 Meløy	2 600	3 600
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker (%)	49,1 Alta	90,3	112,3 Årdal	74,4	91,6
Antall årsverk per 1000 barn 0-20 år	2,6 Lindås	3,8	7,2 Sunddal	6,4	25,9

Sektoranalyse: Kulturtilbud Kommunegruppe (12)

Innenfor kulturtilbud er det fire kommuner som scorer mer enn fire poeng i denne gruppen. Dette er Tinn, Nord-Fron, Vefsn og Hammerfest med henholdsvis 4,47, 4,47, 4,23 og 4,16 poeng. Luster og Lenvik er de eneste to kommunene som **scorer under to poeng**, med 1,41 og 1,86 poeng.

Vi ser at de fire kommunene som scorer flest poeng innenfor denne sektoren også er de samme fire som bruker mest penger på aktivitetstilbud per barn. Det motsatte gjelder også for Luster kommune. Videre ser

vi at de fire kommunene som scorer flest poeng har i snitt 0,31 elevplasser i kommunens kulturskole per barn i alderen 6-15 år.

Hammerfest bruker nesten 1/15 av det Tinn bruker på idrett for barn, med kroner 1104 kroner. Årdal, Lindås og Sør-Varanger bruker mindre enn 500 kroner hver. Til tross for at Lindås bruker relativt lite penger på både aktivitet- og idrettstilbud for barn er deres kommunale fritidssenter åpent hele 9,33 timer per 1000 innbygger. Alta har desidert flest timer åpent med 48,67 timer, noe som er mer enn det dobbelte av Hammerfest som har nest flest timer åpent; 21,67 timer.

Kulturtilbud 4.7	Min	Gjennomsnitt	Maks	Differanse	Landsgjennomsnitt
Brutto driftsutgifter aktivitetstilbud per barn 6-20 år	0 Tynset	1 300	4 100 Nord-Fron	15 600	1 200
Brutto driftsutgifter idrett per barn 6-20 år	200 Årdal	3 500	15 800 Tinn	4 100	2 000
Timer åpent årlig per 1000 barn 6-20 år	0 Lenvik	11,4	48,7 Alta	48,7	11,7
Antall plasser i kulturskolen per barn 6-15 år	0,00 Luster	0,26	0,60 Årdal	0,60	0,29

Kapittel 5: Metodikk

5.1 Datagrunnlag og sektorer

Kommuneanalysen studerer følgende fem sektorer: Barnehage, barnevern, grunnskole, helsetjeneste og kulturtilbud. Innenfor hver sektor vurderes landets kommuner basert på utvalgte variabler, der noen variabler viser til økonomisk budsjethåndtering - mens andre sier noe om kvaliteten på sektorens tjenester.

Datagrunnlaget for Kommuneanalysen baserer seg utelukkende på tall som kommunene selv har rapportert inn til Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennom Kommune-Stat-Rapportering (KOSTRA). Nedenfor følger en liste over hvilke variabler som er benyttet innenfor hver sektor i Kommuneanalysen:

BARNEHAGE

- Brutto driftsutgifter per barn 1-5 år
Funksjon: FGK7 Barnehage
- Brutto investeringsutgifter per barn 1 -5 år
Funksjon: FGK7 Barnehage
- Andel barn 1-5 år med barnehageplass
- Lek- og oppholdsareal per barn i barnehage (m²)
- Andel ansatte med pedagogisk utdanning
Grunnbemanning

GRUNNSKOLE

- **Brutto driftsutgifter per barn 6-15 år**
Funksjon: 202 Grunnskole, 215 Skolefritidstilbud, 222 Skolelokaler, 223 Skoleskyss
- **Brutto investeringsutgifter per barn 6-15 år**
Funksjon: 202 Grunnskole, 215 Skolefritidstilbud, 222 Skolelokaler, 223 Skoleskyss
- **Andel lærere med universitets- og høyskoleutdanning med pedagogisk utdanning med lærerutdanning**
- **Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1-10.trinn**
Gruppestørrelse 2 (ekskluderer spesialundervisning og særskilt norskopplæring)
- **Elever per lærer**
Antall elever i kommunene delt på antall lærere i kommunene

BARNEVERN

- **Brutto driftsutgifter per barn 0-17 år**
Funksjon: FGK13 Barnevern
- **Stillinger med fagutdanning per 1 000 barn 0 – 17 år**
- **Andel undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder**

HELSETJENESTE

- **Brutto driftsutgifter per barn 0 – 20 år**
Funksjon: 232 Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjenesten (alle andre tjenesteområder ekskluderes fra analysen)
- **Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst**
Innebærer besøk av helsestasjonens representant (jordmor eller helse-søster)
- **Antall årsverk per 1 000 barn 0 – 20 år**
Årsverk i «Forebyggende, helsestasjons- og skolehelsetjenesten»

KULTURILBUD

- **Brutto driftsutgifter aktivitetstilbud per barn 6 – 20 år**
Funksjon: 231 Aktivitetstilbud barn og unge
- **Brutto driftsutgifter idrett per barn 6 – 20 år**
Funksjon: 380 Idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg
- **Timer åpent årlig per 1 000 barn 6 – 20 år, kommunale fritidssenter**
- **Antall plasser i kulturskolen per barn 6 – 15 år**

5.2 Rangeringsmetode

Kommuneanalysen kartlegger og rangerer alle landets kommuner ved å gi hver enkelt kommune en poengscore innenfor hver enkelt sektor med tilhørende variabel. Kommunene vurderes samlet og isolert sett basert på oppnådd poengscore innenfor hver sektor og variabel. Den oppnådde poengscoren beskriver kommunens nivå av hvilke tjenester som faktisk leveres til barn, sammenlignet med andre kommuner. Det er viktig å være seg bevisst at kommuner med lavest oppnådd poengscore, ikke nødvendigvis leverer uforsvarlige tjenester til barn, men at nivået på tjenestene er lavere sammenlignet med andre kommuner innenfor tjenesten som måles.

Laveste mulige poengscore en kommune kan oppnå er 1,00 og høyeste poengscore en kommune kan oppnå er 5,00. Dersom en kommune får en poengscore på 1,00 vil det si at den kommunen scorer lavere enn samtlige kommuner på alle variablene, og motsatt dersom kommunen scorer 5,00.

Tallet 1,00 representerer de 20 prosent dårligste kommunene innenfor den gitte variabelen. Tallet 5,00 representerer derimot de 20 prosent av kommunene som anses å score best.

Samlet poengscore (omtalt totalscore) for en sektor er beregnet ved et geometrisk gjennomsnitt av scoren til gitt variabel innenfor gitt sektor. Tilsvarende er samlet score på tvers av alle sektorene beregnet ved å ta geometrisk gjennomsnitt av samlet score for hver enkelt sektor. Et geometrisk gjennomsnitt er brukt for å ta høyde for at variablene innenfor en sektor er avhengig av hverandre.

Årlig variasjon er hensyntatt ved at tallmaterialet for hver enkelt variabel er et resultat av gjennomsnittet for innrapporterte tall de siste tre årene. Med andre ord finner vi et glidende gjennomsnitt for kommunens innrapporterte tall i den gitte sektoren. Dette kan forklares med følgende eksempel, dersom X prosent av alle undersøkelser i barnevernet for en kommune har en behandlingstid på under tre måneder i år 1, mens dette kun gjelder Y prosent og Z prosent i år 2 og år 3, vil Kommuneanalysen plusse de tre prosenttallene sammen og dele summen på antall år (3). Resultatet blir da $XYZ / 3 = A$. Det er dette prosenttallet, altså A, som danner grunnlaget for å sammenligne og rangere

kommunenes prestasjon om dette feltet innenfor et enkelt år.

5.3 Budsjettanalyse

I tillegg studerer Kommuneanalysen hvordan kommunene bruker penger innenfor hver av de fem sektorene (barnehage, grunnskole, barnevern, helsetjeneste og kulturtilbud). Dette for å kartlegge hvor mye penger hver enkelt kommune faktisk bruker på tjenester og aktivitetstilbud til barn.

Kommuneanalysen analyserer kommunenes økonomiske rammeverk og pengebruk ved å studere hvor stor andel av kommunenes budsjett som brukes på tjenester til barn og hvor mye penger per barn i alderen 0 – 20 år dette tilsvarer i faktiske kroner.

5.4 Endringslogg

I 2020 ble det gjort få endringer i datagrunnlaget til Kommuneanalysen. Dette medfører ingen store endringer i hvordan datamaterialet har blitt samlet inn fra SSB, og eller fremstilt i denne rapporten. Tidligere endringer gjort i Kommuneanalysen er forsøkt fremstilt i en endringslogg slik vist nedenfor i kulepunkt.

- I 2019 ble det innført nye inndelinger på lærerkompetanse som ble overført til KOSTRA. I 2018 het denne variabelen «Andel lærere med universitets-/høgskoleutdanning og pedagogisk utdanning». I 2019 heter denne «Universitets- og høgskoleutdanning med pedagogisk utdanning med en lærerutdanning»
- Frem til og med 2016 omfatter datagrunnlaget for Andel ansatte med pedagogisk utdanning «Andel ansatte med utdanning som barnehagelærer». Etter 2016 omhandler denne variabelen «Andel årsverk med utdanning som barnehagelærer, annen pedagogisk utdanning og pedagogisk utdanning som tilsvarer utdanningskravet til styrer/pedagogisk leder».
- Fra og med 2015 er utgifter til voksenopplæring ekskludert fra datagrunnlaget for «Brutto driftsutgifter per barn 6-15 år» og «Brutto driftsutgifter per barn 6-15 år» i grunnskolen.
- I tidligere publiserte analyser er det kun sett på «244 Barnevernstjeneste» for «Brutto driftsutgifter per barn 0-17 år». Fra og med 2019 omhandler datagrunnlaget for alle årene «244 Barnevernstjeneste», «251 Barnevernstiltak når

barnet ikke er plassert av barnevernet» og «252 Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet».

- Frem til 2015 omfattet datagrunnlaget netto utgifter for «Driftsutgifter aktivitetstilbud barn per 1000 6-20 år» og «Driftsutgifter idrett per 6-20 år, fra og med 2015 omfatter datagrunnlaget brutto utgifter.
- Fra og med 2013 er det én kategori (foruten Oslo) som bare omfatter 2 kommuner. Dette gjelder for kommunegruppe 9. For at disse kommunene skal inngå i en sammenligningsgruppe har SSB valgt å flytte Fauske og Alta fra gruppe 9 til gruppe 12. Gruppe 9 blir dermed en tom kategori basert på dataen fra SSB.

5.5 Begrensninger

Ettersom årsaken til forskjellene i tallmaterialet ikke belyses, gir funnene fra analysen kun grunnlag til å påpeke forskjeller mellom kommunene. Som nevnt innledningsvis er ikke rapporten ment for å gi en årsak-/virkning-analyse. Kommuneanalysen har flere begrensninger og egner seg derfor først og fremst som grunnlag for diskusjon og som utgangspunkt for videre analyser. I det følgende vil vi peke på noen svakheter ved analysen som bør tas i betraktning når en leser rapporten.

Analysen baseres seg på noen få utvalgte variabler for de forskjellige sektorene. Ettersom analysen tar utgangspunkt i få variabler, vil analysens datamateriell og kvalitet gjenspeiles deretter. Videre er det ikke entydig hva som anses som optimal verdi for de forskjellige variablene. Eksempelvis er det usikkert om det er best med høye- eller lave tall for variabelen «Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1.-10. trinn» da det kan tenkes at små grupper får mer oppmerksomhet fra læreren, samtidig som at synergieffekter av læring vil kunne sees bedre i større grupper. Andre variabler som kan diskuteres ytterligere når det gjelder hvilken verdi som er den optimale for enkelte variabler er «Elver per lærer» og «Leke og oppholdsareal per barn i barnehage (m²)».

Kommuneanalysen sammenlikner kommuner innad i samme KOSTRA-gruppe fortrinnsvis for å gjøre sammenlikningen realistisk. Dersom man sammenlikner kommuner på tvers av kommunegruppene må man ta hensyn til at analysen kan favorisere små kommuner innenfor noen av variablene da det ikke tas

hensyn til stordriftsfordeler og liknende effekter i de større kommunene.

Videre er det verdt å tenke på at det ikke vil være sammenfallende å sammenlikne topp 10 kommuner 2019 med topp 10 kommuner 2020 ettersom rangeringen av kommunene er relativ til tid og hvilke andre kommuner som rapporterer tallene sine det året. Utviklingen til en kommune over tid vil derfor ikke nødvendigvis si noe om endringene i den aktuelle kommunens prioriteringer, ettersom dette kan skyldes at andre kommuner har endret sine prioriteringer eller at flere/færre kommuner har rapportert inn tallene sine og dermed blitt med/gått bort i fra analysen.

Analysen tar utgangspunkt i et glidende gjennomsnitt over de tre siste årene, dette medfører at det ikke er mulig å inkludere kommuner som mangler verdier for et eller flere av de aktuelle årene. Som en konsekvens av dette kan kommuner som ikke var med på fjorårets totalrangering, være med på årets totalrangering. Et eksempel er Fyresdal kommune som ikke hadde rapportert inn tall for 2016. Dermed var de fraværende på fjorårets rangering. Ettersom de har rapportert inn tallene for 2019 (som brukes i 2020-analysen) har de nå rapportert inn tall for tre påfølgende år (2017, 2018 og 2019) og er derfor med på årets rangering. Andre grunner til at flere kommuner ikke har fått en totalrangering kan blant annet skyldes manglende rapportering fra kommunens side, at kommunene innrapporterer så lave tall at disse unntas offentligheten grunnet fare for å dele sensitiv informasjon, eller at noen kommuner har slått seg sammen/splittet seg opp.

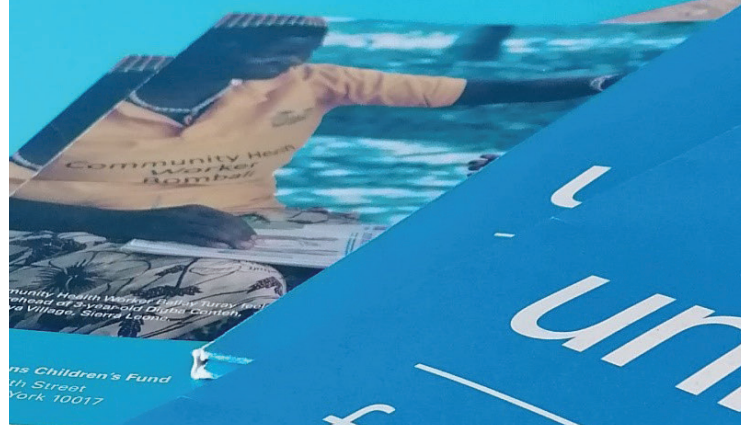
Til slutt er det viktig å merke seg at kommunesammenslåingen som trådte i kraft 1. januar 2020 ikke har hatt en effekt på Kommuneanalysen 2020 da årets analyse utelukkende baseres på innrapporterte tall for 2019.

unicef
for hvert barn

for hvert barn

Kapittel 6: Oppsummering

6.1 Oppsummering

De ulike tjenester som en kommune leverer til barn, danner på mange måter grunnlaget for barnets oppvekst og fremtid. Kommunen er en viktig instans for barn i sårbare situasjoner, og i tilfeller der familier har det vanskelig. Kommunene skal fungere som et sikkerhetsnett når noe eller noen rundt barnet svikter, de skal legge grunnlaget for utdanning og arbeidslivsdeltakelse, de skal fremme helse og ivareta sykdom. Derfor er geografiske ulikheter i tjenestetilbud som tilbys barn, uakseptabelt da konsekvensene for hvert barn kan være varige.

For å sikre at barn får like oppvekstvilkår og utvikler seg til sitt fulle potensial, skal all kommunepolitikk være i tråd med FNs barnekonvensjon. Til tross for at Norge er best rigget til å gi barn en god og lykkelig barndom, svikter vi likevel på kommunenivå på flere områder. Kommuneanalysen 2020 viser at barn forskjellsbehandles basert på hvilken kommune de bor i.

Det kan være flere grunner til dette. Blant annet finner vi store forskjeller i kommunenes økonomiske kapasitet og politikken som føres. Andelen av det totale kommunebudsjettet som blir brukt på barn varierer fra 18 til 47 prosent. På generelt grunnlag ser vi at kommuner med store driftsbudsjett leverer gode tilbud til barna, selv om det finnes eksempler på at store budsjetter ikke nødvendigvis har gitt gode tjenester, og vice versa. Penger alene er dermed ikke den eneste faktoren som er avgjørende for at kommunene leverer et godt tjenestetilbud. Forskjellige politiske prioriteringer påvirker også kvaliteten på tjenestene.

UNICEF Norge mener at barn må prioriteres i større grad når man utarbeider kommunebudsjettet. Ingen barn, og ingen foreldre, skal måtte godta at det er store forskjeller i tjenestetilbudene i kommunen. **Ethvert barn er viktig**, og ethvert barn skal få mulighet til å utvikle seg til sitt fulle potensial, **utgangspunkt og uavhengig av bostedsadresse**.

9 10

6 7

5

4

2 3

1

7

Vedlegg 1: Totalrangering

Rangering	Kommunenavn	Totalscore	Kommune-gruppe	Størrelse	Fylke
1.	0831 Fyresdal	4.12	6	Liten	Telemark
2.	0633 Nore og Uvdal	3.88	6	Liten	Buskerud
3.	0834 Vinje	3.78	3	Liten	Telemark
4.	0826 Tinn	3.76	12	Middels	Telemark
5.	1832 Hemnes	3.65	3	Liten	Nordland
6.	0619 Ål	3.64	3	Liten	Buskerud
7.	2004 Hammerfest	3.63	12	Middels	Finnmark
8.	5013 Hitra	3.63	3	Liten	Trøndelag
9.	1936 Karlsøy	3.52	6	Liten	Troms
10.	0830 Nissedal	3.51	5	Liten	Telemark
11.	1563 Sunndal	3.48	12	Middels	Møre og Romsdal
12.	0914 Tvedestrand	3.46	10	Middels	Aust-Agder
13.	5038 Verdal	3.43	8	Middels	Trøndelag
14.	1445 Gloppen	3.42	11	Middels	Sogn og Fjordane
15.	1416 Høyanger	3.39	3	Liten	Sogn og Fjordane
16.	0620 Hol	3.39	3	Liten	Buskerud
17.	0511 Dovre	3.39	2	Liten	Oppland
18.	0815 Kragerø	3.38	11	Middels	Telemark
19.	1824 Vefsn	3.37	12	Middels	Nordland
20.	5011 Hemne	3.36	2	Liten	Trøndelag
21.	0430 Stor-Elvdal	3.33	2	Liten	Hedmark
22.	1938 Lyngen	3.33	6	Liten	Troms
23.	1923 Salangen	3.31	16	Annet	Troms
24.	1943 Kvænangen	3.31	6	Liten	Troms
25.	1511 Vanylven	3.31	2	Liten	Møre og Romsdal
26.	5025 Røros	3.30	11	Middels	Trøndelag
27.	1134 Suldal	3.30	16	Annet	Rogaland
28.	1841 Fauske - Fuosso	3.27	-	-	-
29.	1913 Skånland	3.27	2	Liten	Troms
30.	5005 Namsos	3.25	11	Middels	Trøndelag
31.	0122 Trøgstad	3.25	10	Middels	Østfold
32.	1021 Marnardal	3.24	4	Liten	Vest-Agder
33.	1411 Gulen	3.22	5	Liten	Sogn og Fjordane
34.	5021 Oppdal	3.22	11	Middels	Trøndelag
35.	0428 Trysil	3.21	11	Middels	Hedmark
36.	5014 Frøya	3.20	3	Liten	Trøndelag
37.	1560 Tingvoll	3.18	2	Liten	Møre og Romsdal
38.	5015 Ørland	3.18	8	Middels	Trøndelag
39.	0807 Notodden	3.16	11	Middels	Telemark
40.	0833 Tokke	3.15	3	Liten	Telemark
41.	5022 Rennebu	3.14	2	Liten	Trøndelag

42.	0828 Seljord	3.14	2	Liten	Telemark
43.	1417 Vik	3.12	3	Liten	Sogn og Fjordane
44.	0529 Vestre Toten	3.12	7	Middels	Oppland
45.	0501 Lillehammer	3.12	13	Stor	Oppland
46.	0617 Gol	3.11	2	Liten	Buskerud
47.	1834 Lurøy	3.11	4	Liten	Nordland
48.	0618 Hemsedal	3.11	2	Liten	Buskerud
49.	1238 Kvam	3.11	11	Middels	Hordaland
50.	5047 Overhalla	3.09	2	Liten	Trøndelag
51.	1401 Flora	3.08	11	Middels	Sogn og Fjordane
52.	0522 Gausdal	3.06	11	Middels	Oppland
53.	0426 Våler	3.06	2	Liten	Hedmark
54.	1822 Leirfjord	3.06	2	Liten	Nordland
55.	2030 Sør-Varanger	3.05	12	Middels	Finnmark
56.	1135 Sauda	3.05	3	Liten	Rogaland
57.	1224 Kvinnherad	3.04	11	Middels	Hordaland
58.	1547 Aukra	3.03	16	Annet	Møre og Romsdal
59.	1931 Lenvik	3.03	12	Middels	Troms
60.	0623 Modum	3.03	10	Middels	Buskerud
61.	0937 Evje og Hornnes	3.02	1	Liten	Aust-Agder
62.	0516 Nord-Fron	3.02	12	Middels	Oppland
63.	1432 Førde	3.02	8	Middels	Sogn og Fjordane
64.	1924 Målselv	3.02	11	Middels	Troms
65.	1428 Askvoll	3.02	1	Liten	Sogn og Fjordane
66.	1845 Sørfold	3.00	6	Liten	Nordland
67.	5001 Trondheim	3.00	14	Stor	Trøndelag
68.	1820 Alstahaug	2.97	12	Middels	Nordland
69.	0402 Kongsvinger	2.96	8	Middels	Hedmark
70.	1922 Bardu	2.95	3	Liten	Troms
71.	1866 Hadsel	2.93	11	Middels	Nordland
72.	5004 Steinkjer	2.93	13	Stor	Trøndelag
73.	1920 Loabák - Lavan- gen	2.93	6	Liten	Troms
74.	1519 Volda	2.93	11	Middels	Møre og Romsdal
75.	0412 Ringsaker	2.93	13	Stor	Hedmark
76.	1939 Storfjord - Omas- vuotna - Omasvuono	2.92	6	Liten	Troms
77.	0119 Marker	2.92	1	Liten	Østfold
78.	1826 Hattfjelldal	2.92	6	Liten	Nordland
79.	0532 Jevnaker	2.92	7	Middels	Oppland
80.	0814 Bamble	2.91	8	Middels	Telemark
81.	1917 Ibestad	2.89	6	Liten	Troms
82.	0425 Åsnes	2.89	11	Middels	Hedmark
83.	5049 Flatanger	2.88	5	Liten	Trøndelag
84.	0805 Porsgrunn	2.87	13	Stor	Telemark

85.	0543 Vestre Slidre	2.86	2	Liten	Oppland
86.	1146 Tysvær	2.86	12	Middels	Rogaland
87.	1812 Sømna	2.85	3	Liten	Nordland
88.	1424 Årdal	2.85	12	Middels	Sogn og Fjordane
89.	1940 Gáivuotna - Kåfjord - Kaivuono	2.84	6	Liten	Troms
90.	0701 Horten	2.83	13	Stor	Vestfold
91.	2003 Vadsø	2.83	12	Middels	Finnmark
92.	0429 Åmot	2.82	2	Liten	Hedmark
93.	0538 Nordre Land	2.82	11	Middels	Oppland
94.	0819 Nome	2.81	11	Middels	Telemark
95.	1523 Ørskog	2.81	1	Liten	Møre og Romsdal
96.	0403 Hamar	2.80	13	Stor	Hedmark
97.	1133 Hjelmeland	2.80	3	Liten	Rogaland
98.	0704 Tønsberg	2.80	13	Stor	Vestfold
99.	0214 Ås	2.79	7	Middels	Akershus
100.	1825 Grane	2.79	5	Liten	Nordland
101.	0544 Øystre Slidre	2.79	2	Liten	Oppland
102.	0517 Sel	2.79	11	Middels	Oppland
103.	1037 Kvinesdal	2.78	12	Middels	Vest-Agder
104.	1443 Eid	2.78	11	Middels	Sogn og Fjordane
105.	1439 Vågsøy	2.77	11	Middels	Sogn og Fjordane
106.	0536 Søndre Land	2.77	10	Middels	Oppland
107.	1849 Hamarøy - Håbmer	2.77	6	Liten	Nordland
108.	0901 Risør	2.77	11	Middels	Aust-Agder
109.	0521 Øyer	2.77	11	Middels	Oppland
110.	5037 Levanger	2.77	8	Middels	Trøndelag
111.	1014 Vennessla	2.76	8	Middels	Vest-Agder
112.	1266 Masfjorden	2.76	6	Liten	Hordaland
113.	0621 Sigdal	2.76	2	Liten	Buskerud
114.	0911 Gjerstad	2.76	2	Liten	Aust-Agder
115.	1235 Voss	2.76	11	Middels	Hordaland
116.	1805 Narvik	2.76	11	Middels	Nordland
117.	1420 Sogndal	2.76	8	Middels	Sogn og Fjordane
118.	1112 Lund	2.76	2	Liten	Rogaland
119.	0926 Lillesand	2.75	11	Middels	Aust-Agder
120.	0423 Grue	2.75	2	Liten	Hedmark
121.	0938 Bygland	2.75	6	Liten	Aust-Agder
122.	1815 Vega	2.74	6	Liten	Nordland
123.	1837 Meløy	2.74	12	Middels	Nordland
124.	5041 Snåase - Snåsa	2.74	3	Liten	Trøndelag
125.	0217 Oppegård	2.73	13	Stor	Akershus
126.	0829 Kviteseid	2.73	2	Liten	Telemark
127.	1903 Harstad - Hárstták	2.72	13	Stor	Troms

128.	0502 Gjøvik	2.72	13	Stor	Oppland
129.	5023 Meldal	2.70	2	Liten	Trøndelag
130.	0127 Skiptvet	2.70	2	Liten	Østfold
131.	1231 Ullensvang	2.69	2	Liten	Hordaland
132.	0417 Stange	2.69	10	Middels	Hedmark
133.	0520 Ringeby	2.68	2	Liten	Oppland
134.	0437 Tynset	2.68	12	Middels	Hedmark
135.	1127 Randaberg	2.67	8	Middels	Rogaland
136.	0432 Rendalen	2.67	3	Liten	Hedmark
137.	0605 Ringerike	2.66	13	Stor	Buskerud
138.	1860 Vestvågøy	2.65	11	Middels	Nordland
139.	1260 Radøy	2.65	10	Middels	Hordaland
140.	1804 Bodø	2.65	13	Stor	Nordland
141.	1429 Fjaler	2.65	2	Liten	Sogn og Fjordane
142.	0928 Birkenes	2.65	2	Liten	Aust-Agder
143.	0534 Gran	2.64	10	Middels	Oppland
144.	1505 Kristiansund	2.63	13	Stor	Møre og Romsdal
145.	5040 Namdalseid	2.63	5	Liten	Trøndelag
146.	1223 Tysnes	2.63	2	Liten	Hordaland
147.	0540 Sør-Aurdal	2.62	2	Liten	Oppland
148.	0528 Østre Toten	2.62	10	Middels	Oppland
149.	0419 Sør-Odal	2.62	7	Middels	Hedmark
150.	1259 Øygarden	2.62	3	Liten	Hordaland
151.	2011 Guovdageaidnu - Kautokeino	2.61	3	Liten	Finnmark
152.	1539 Rauma	2.61	11	Middels	Møre og Romsdal
153.	0135 Råde	2.61	7	Middels	Østfold
154.	0418 Nord-Odal	2.61	10	Middels	Hedmark
155.	5018 Åfjord	2.61	2	Liten	Trøndelag
156.	1535 Vestnes	2.60	11	Middels	Møre og Romsdal
157.	0929 Åmli	2.59	6	Liten	Aust-Agder
158.	0604 Kongsberg	2.59	13	Stor	Buskerud
159.	0935 Iveland	2.58	5	Liten	Aust-Agder
160.	5042 Lierne	2.57	5	Liten	Trøndelag
161.	1264 Austrheim	2.57	2	Liten	Hordaland
162.	1551 Eide	2.56	1	Liten	Møre og Romsdal
163.	1942 Nordreisa	2.56	3	Liten	Troms
164.	1046 Sirdal	2.56	16	Annet	Vest-Agder
165.	0827 Hjartdal	2.55	5	Liten	Telemark
166.	0415 Løten	2.55	7	Middels	Hedmark
167.	1576 Aure	2.55	3	Liten	Møre og Romsdal
168.	1941 Skjervøy	2.54	3	Liten	Troms
169.	5027 Midtre Gauldal	2.53	10	Middels	Trøndelag
170.	0220 Asker	2.52	13	Stor	Akershus
171.	1902 Tromsø	2.51	13	Stor	Troms

172.	0519 Sør-Fron	2.51	2	Liten	Oppland
173.	5024 Orkdal	2.51	7	Middels	Trøndelag
174.	0434 Engerdal	2.50	6	Liten	Hedmark
175.	1911 Kvæfjord	2.50	6	Liten	Troms
176.	1201 Bergen	2.50	14	Stor	Hordaland
177.	0542 Nord-Aurdal	2.50	11	Middels	Oppland
178.	1426 Luster	2.49	12	Middels	Sogn og Fjordane
179.	0124 Askim	2.49	8	Middels	Østfold
180.	2019 Nordkapp	2.48	3	Liten	Finnmark
181.	1124 Sola	2.48	13	Stor	Rogaland
182.	1001 Kristiansand	2.48	13	Stor	Vest-Agder
183.	0221 Aurskog-Høland	2.48	7	Middels	Akershus
184.	1573 Smøla	2.47	6	Liten	Møre og Romsdal
185.	1520 Ørsta	2.47	10	Middels	Møre og Romsdal
186.	1524 Norddal	2.47	6	Liten	Møre og Romsdal
187.	1838 Gildeskål	2.46	6	Liten	Nordland
188.	1017 Songdalen	2.46	10	Middels	Vest-Agder
189.	0806 Skien	2.46	13	Stor	Telemark
190.	0622 Krødsherad	2.45	1	Liten	Buskerud
191.	0822 Sauherad	2.45	1	Liten	Telemark
192.	0427 Elverum	2.43	13	Stor	Hedmark
193.	1101 Eigersund	2.43	10	Middels	Rogaland
194.	0512 Lesja	2.43	5	Liten	Oppland
195.	1004 Flekkefjord	2.43	11	Middels	Vest-Agder
196.	1228 Odda	2.42	12	Middels	Hordaland
197.	1002 Mandal	2.42	8	Middels	Vest-Agder
198.	0104 Moss	2.42	13	Stor	Østfold
199.	1430 Gaular	2.42	2	Liten	Sogn og Fjordane
200.	1160 Vindafjord	2.42	11	Middels	Rogaland
201.	0515 Vågå	2.41	2	Liten	Oppland
202.	1566 Surnadal	2.41	11	Middels	Møre og Romsdal
203.	0136 Rygge	2.41	7	Middels	Østfold
204.	1833 Rana	2.41	13	Stor	Nordland
205.	0234 Gjerdrum	2.40	7	Middels	Akershus
206.	0906 Arendal	2.40	13	Stor	Aust-Agder
207.	5036 Frosta	2.39	1	Liten	Trøndelag
208.	1545 Midsund	2.39	4	Liten	Møre og Romsdal
209.	0514 Lom	2.38	3	Liten	Oppland
210.	5053 Inderøy	2.38	11	Middels	Trøndelag
211.	0301 Oslo	2.38	15	Stor	Oslo
212.	5032 Selbu	2.37	1	Liten	Trøndelag
213.	2022 Lebesby	2.36	6	Liten	Finnmark
214.	1121 Time	2.36	8	Middels	Rogaland
215.	0239 Hurdal	2.36	2	Liten	Akershus

216.	5035 Stjørdal	2.36	13	Stor	Trøndelag
217.	1870 Sortland	2.36	-	-	-
218.	1221 Stord	2.36	8	Middels	Hordaland
219.	0219 Bærum	2.35	13	Stor	Akershus
220.	1029 Lindesnes	2.35	2	Liten	Vest-Agder
221.	1130 Strand	2.34	8	Middels	Rogaland
222.	0628 Hurum	2.33	7	Middels	Buskerud
223.	0612 Hole	2.33	8	Middels	Buskerud
224.	1032 Lyngdal	2.32	11	Middels	Vest-Agder
225.	1516 Ulstein	2.31	11	Middels	Møre og Romsdal
226.	5028 Melhus	2.31	7	Middels	Trøndelag
227.	1827 Dønna	2.31	5	Liten	Nordland
228.	1103 Stavanger	2.29	14	Stor	Rogaland
229.	0128 Rakkestad	2.29	11	Middels	Østfold
230.	1548 Fræna	2.29	10	Middels	Møre og Romsdal
231.	0438 Alvdal	2.29	2	Liten	Hedmark
232.	1933 Balsfjord	2.27	11	Middels	Troms
233.	1431 Jølster	2.26	2	Liten	Sogn og Fjordane
234.	0716 Re	2.26	8	Middels	Vestfold
235.	1514 Sande	2.25	1	Liten	Møre og Romsdal
236.	0631 Flesberg	2.25	1	Liten	Buskerud
237.	0811 Siljan	2.24	1	Liten	Telemark
238.	1868 Øksnes	2.24	2	Liten	Nordland
239.	5030 Klæbu	2.24	11	Middels	Trøndelag
240.	1244 Austevoll	2.24	3	Liten	Hordaland
241.	5051 Nærøy	2.24	11	Middels	Trøndelag
242.	1246 Fjell	2.23	13	Stor	Hordaland
243.	1865 Vågan	2.23	11	Middels	Nordland
244.	1106 Haugesund	2.22	13	Stor	Rogaland
245.	0420 Eidskog	2.22	11	Middels	Hedmark
246.	1531 Sula	2.22	7	Middels	Møre og Romsdal
247.	1018 Søgne	2.22	7	Middels	Vest-Agder
248.	0137 Våler	2.21	1	Liten	Østfold
249.	1543 Nesset	2.21	2	Liten	Møre og Romsdal
250.	0602 Drammen	2.21	13	Stor	Buskerud
251.	1851 Lødingen	2.19	5	Liten	Nordland
252.	5029 Skaun	2.19	7	Middels	Trøndelag
253.	2012 Alta	2.19	12	Middels	Finnmark
254.	1003 Farsund	2.19	11	Middels	Vest-Agder
255.	1219 Bømlo	2.19	11	Middels	Hordaland
256.	1263 Lindås	2.19	12	Middels	Hordaland
257.	1502 Molde	2.18	13	Stor	Møre og Romsdal
258.	0125 Eidsberg	2.18	10	Middels	Østfold
259.	2015 Hasvik	2.17	6	Liten	Finnmark
260.	5031 Malvik	2.16	8	Middels	Trøndelag

261.	1142 Rennesøy	2.15	2	Liten	Rogaland
262.	0912 Vegårshei	2.15	1	Liten	Aust-Agder
263.	1102 Sandnes	2.15	13	Stor	Rogaland
264.	0821 Bø	2.14	11	Middels	Telemark
265.	1122 Gjesdal	2.14	8	Middels	Rogaland
266.	1222 Fitjar	2.14	3	Liten	Hordaland
267.	0227 Fet	2.14	7	Middels	Akershus
268.	1504 Ålesund	2.14	13	Stor	Møre og Romsdal
269.	1247 Askøy	2.13	13	Stor	Hordaland
270.	0626 Lier	2.13	13	Stor	Buskerud
271.	1242 Samnanger	2.12	3	Liten	Hordaland
272.	0711 Svelvik	2.11	7	Middels	Vestfold
273.	0904 Grimstad	2.11	13	Stor	Aust-Agder
274.	1114 Bjerkreim	2.10	2	Liten	Rogaland
275.	0229 Enebakk	2.10	7	Middels	Akershus
276.	0211 Vestby	2.09	7	Middels	Akershus
277.	0215 Frogn	2.09	8	Middels	Akershus
278.	0710 Sandefjord	2.09	13	Stor	Vestfold
279.	1120 Klepp	2.08	7	Middels	Rogaland
280.	5039 Verran	2.08	2	Liten	Trøndelag
281.	0624 Øvre Eiker	2.07	7	Middels	Buskerud
282.	0238 Nannestad	2.07	7	Middels	Akershus
283.	0236 Nes	2.07	7	Middels	Akershus
284.	1925 Sørreisa	2.06	2	Liten	Troms
285.	0105 Sarpsborg	2.05	13	Stor	Østfold
286.	0625 Nedre Eiker	2.05	13	Stor	Buskerud
287.	1515 Herøy	2.03	8	Middels	Møre og Romsdal
288.	1211 Etne	2.02	1	Liten	Hordaland
289.	0713 Sande	2.02	10	Middels	Vestfold
290.	0919 Froland	1.99	11	Middels	Aust-Agder
291.	1216 Sveio	1.98	11	Middels	Hordaland
292.	0226 Sørum	1.97	7	Middels	Akershus
293.	0230 Lørenskog	1.95	13	Stor	Akershus
294.	1528 Sykkylven	1.94	7	Middels	Møre og Romsdal
295.	5050 Vikna	1.94	3	Liten	Trøndelag
296.	0216 Nesodden	1.94	7	Middels	Akershus
297.	1534 Haram	1.94	10	Middels	Møre og Romsdal
298.	0228 Rælingen	1.93	7	Middels	Akershus
299.	0237 Eidsvoll	1.91	13	Stor	Akershus
300.	1119 Hå	1.91	7	Middels	Rogaland
301.	0106 Fredrikstad	1.91	13	Stor	Østfold
302.	1554 Averøy	1.91	11	Middels	Møre og Romsdal
303.	0213 Ski	1.90	13	Stor	Akershus
304.	1149 Karmøy	1.88	13	Stor	Rogaland
305.	1529 Skodje	1.86	1	Liten	Møre og Romsdal

306.	0233 Nittedal	1.84	13	Stor	Akershus
307.	1517 Hareid	1.82	10	Middels	Møre og Romsdal
308.	1449 Stryn	1.81	10	Middels	Sogn og Fjordane
309.	0101 Halden	1.80	13	Stor	Østfold
310.	0231 Skedsmo	1.79	13	Stor	Akershus
311.	0123 Spydeberg	1.75	11	Middels	Østfold
312.	0235 Ullensaker	1.75	13	Stor	Akershus
313.	1243 Os	1.72	8	Middels	Hordaland
314.	1441 Selje	1.71	1	Liten	Sogn og Fjordane
315.	1251 Vaksdal	1.66	3	Liten	Hordaland
316.	0138 Hobøl	1.64	1	Liten	Østfold
317.	0627 Røyken	1.61	13	Stor	Buskerud
318.	1253 Osterøy	1.60	10	Middels	Hordaland
319.	1111 Sokndal	1.57	1	Liten	Rogaland
320.	1532 Giske	1.49	11	Middels	Møre og Romsdal

Vedlegg 2: Kommuner som er utelatt fra totalrangeringen

Noen kommuner kommer ikke med i totalrangeringen som følge av manglende innrapporterte tall på enkeltvariabler de siste tre årene, samt manglende sektorscore for alle fem sektorene. Merk at en

kommune kan ha fått en sektorscore til tross for å ikke være med på totalrangeringen. Nedenfor følger en liste over hvilke kommuner dette gjelder.

Kommune	Kommune-gruppe	Størrelse	Fylke
1818 Herøy	2	Liten	Nordland
5048 Fosnes	4	Liten	Trøndelag
2002 Vardø	3	Liten	Finnmark
2023 Gamvik	6	Liten	Finnmark
1256 Meland	8	Middels	Hordaland
1859 Flakstad	5	Liten	Nordland
1874 Moskenes	5	Liten	Nordland
1926 Dyrøy	5	Liten	Troms
1928 Torsken	4	Liten	Troms
1141 Finnøy	2	Liten	Rogaland
2018 Måsøy	6	Liten	Finnmark
2028 Båtsfjord	3	Liten	Finnmark
1836 Rødøy	5	Liten	Nordland
0118 Aremark	5	Liten	Østfold
1438 Bremanger	6	Liten	Sogn og Fjordane
0541 Etnedal	6	Liten	Oppland
1026 Åseral	6	Liten	Vest-Agder
1840 Saltdal	2	Liten	Nordland
2014 Loppa	6	Liten	Finnmark
2025 Deatnu Tana	6	Liten	Finnmark
5017 Bjugn	2	Liten	Trøndelag
0533 Lunner	7	Middels	Oppland
2020 Porsanger - Porsángu - Porsanki	3	Liten	Finnmark
1813 Brønnøy	11	Middels	Nordland
1839 Beiarn	6	Liten	Nordland
1854 Ballangen	2	Liten	Nordland
1850 Divtasvuodna - Tysfjord	6	Liten	Nordland
2017 Kvalsund	6	stor	Finnmark
0545 Vang	6	Liten	Oppland
1418 Balestrand	5	Liten	Sogn og Fjordane
2021 Kárásjohka - Karasjok	3	Liten	Finnmark
1034 Hægebostad	5	Liten	Vest-Agder
0513 Skjåk	3	Liten	Oppland
1145 Bokn	5	Liten	Rogaland
1848 Steigen	3	Liten	Nordland
1234 Granvin	5	Liten	Hordaland
1265 Fedje	5	Liten	Hordaland

1571 Halså	5	Liten	Møre og Romsdal
2024 Berlevåg	6	Liten	Finnmark
1525 Stranda	2	Liten	Møre og Romsdal
1413 Hyllestad	4	Liten	Sogn og Fjordane
0940 Valle	6	Liten	Aust-Agder
1151 Utsira	4	Liten	Rogaland
5043 Raarvihke - Røyrvik	6	Liten	Trøndelag
1927 Tranøy	5	Liten	Troms
1421 Aurland	16	Annet	Sogn og Fjordane
0632 Rollag	6	Liten	Buskerud
1557 Gjemnes	2	Liten	Møre og Romsdal
1867 Bø	5	Liten	Nordland
1245 Sund	8	Middels	Hordaland
1027 Audnedal	4	Liten	Vest-Agder
1129 Forsand	16	Annet	Rogaland
1422 Lærdal	6	Liten	Sogn og Fjordane
5034 Meråker	3	Liten	Trøndelag
0121 Rømskog	4	Liten	Østfold
0441 Os	5	Liten	Hedmark
1929 Berg	5	Liten	Troms
2027 Unjárga - Nesseby	16	Annet	Finnmark
0111 Hvaler	3	Liten	Østfold
1871 Andøy	11	Middels	Nordland
1144 Kvitsøy	4	Liten	Rogaland
1412 Solund	5	Liten	Sogn og Fjordane
1816 Vevelstad	4	Liten	Nordland
1919 Gratangen	5	Liten	Troms
5012 Snillfjord	5	Liten	Trøndelag
1233 Ulvik	6	Liten	Hordaland
5045 Grong	6	Liten	Trøndelag
5052 Leka	5	Liten	Trøndelag
0817 Drangedal	2	Liten	Telemark
1811 Bindal	5	Liten	Nordland
0439 Follidal	2	Liten	Hedmark
1852 Tjeldsund	5	Liten	Nordland
5026 Holtålen	2	Liten	Trøndelag
1444 Hornindal	4	Liten	Sogn og Fjordane
5016 Agdenes	4	Liten	Trøndelag
0615 Flå	5	Liten	Buskerud
1857 Værøy	4	Liten	Nordland
1227 Jondal	6	Liten	Hordaland
1433 Naustdal	2	Liten	Sogn og Fjordane
1856 Røst	6	Liten	Nordland
0436 Tolga	5	Liten	Hedmark
1419 Leikanger	2	Liten	Sogn og Fjordane

0941 Bykle	16	Annet	Aust-Agder
2111 Longyearbyen	Uoppgitt	Svalbard	
5020 Osen	5	Liten	Trøndelag
5044 Namsskogan	6	Liten	Trøndelag
1526 Stordal	5	Liten	Møre og Romsdal
0616 Nes	2	Liten	Buskerud
1241 Fusa	2	Liten	Hordaland
5019 Roan	5	Liten	Trøndelag
5046 Høylandet	5	Liten	Trøndelag
5033 Tydal	6	Liten	Trøndelag
1232 Eidfjord	16	Annet	Hordaland
1252 Modalen	16	Annet	Hordaland
1546 Sandøy	5	Liten	Møre og Romsdal
0702 Holmestrand	Uoppgitt	Vestfold	
0706 Sandefjord	Uoppgitt	Vestfold	
0709 Larvik	Uoppgitt	Vestfold	
0712 Larvik	13	Stor	Vestfold
0714 Hof	Uoppgitt	Vestfold	
0715 Holmestrand	7	Middels	Vestfold
0719 Andebu	Uoppgitt	Vestfold	
0720 Stokke	Uoppgitt	Vestfold	
0722 Nøtterøy	Uoppgitt	Vestfold	
0723 Tjøme	Uoppgitt	Vestfold	
0728 Lardal	Uoppgitt	Vestfold	
0729 Færder	13	Stor	Vestfold
1567 Rindal	Uoppgitt	Møre og Romsdal	
1624 Rissa	Uoppgitt	Sør-Trøndelag	
1718 Leksvik	Uoppgitt	Nord-Trøndelag	
1828 Nesna	6	Liten	Nordland
1835 Træna	5	Liten	Nordland
1853 Evenes	6	Liten	Nordland
5054 Indre Fosen	11	Middels	Trøndelag
5061 Rindal	-	-	-

Vedlegg 3: KOSTRA-grupper

UNICEF Norges Kommuneanalyse baserer seg på tall hentet fra KOSTRA som blant annet omfatter økonomi, skole, helse, kultur, miljø og sosiale tjenester. Tallmaterialet gir informasjon om kommunal og fylkeskommunal virksomhet, og gir grunnlag for å sammenligne kommuner med like økonomiske rammebetingelser og forutsetninger. KOSTRA-inndelingen er ment som grunnlag for sammenligning av relativt like kommuner, men det lar seg også gjøre å sammenligne kommuner på tvers av KOSTRA-grupper. Dette for å vise hvordan ulike økonomiske rammebetingelser kan være utslagsgivende for de ulike områdene kommunene yter tjenester til barn og unge på.

Små kommuner:

Kommuner med 0 - 4 999 innbyggere

Mellomstore kommuner:

Kommuner med 5 000 - 19 999 innbyggere

Store kommuner:

Kommuner med minst 20 000 innbyggere

KOSTRA-gruppene er fordelt av SSB og baserer seg på tre dimensjoner: folkemengde, bundne kostnader og frie disponible inntekter per innbygger. Enkelte KOSTRA-grupper gir lite grunnlag for sammenlikning da de inneholder få kommuner. Kommunene dette gjelder er derfor blitt flyttet til nærmeste nabogruppe. Samlet står vi igjen med en inndeling på henholdsvis 16 KOSTRA-grupper. Disse er i sin enkelthet redegjort nedenfor.

Små kommuner

EKG01 - Kostragruppe 1

Små kommuner med middels bundne kostnader per innbygger, lave frie disponible inntekter.

EKG02 - Kostragruppe 2

Små kommuner med middels bundne kostnader per innbygger, middels frie disponible inntekter.

EKG03 - Kostragruppe 3

Små kommuner med middels bundne kostnader per innbygger, høye frie disponible inntekter.

EKG04 - Kostragruppe 4

Små kommuner med høye bundne kostnader per innbygger, lave frie disponible inntekter.

EKG05 - Kostragruppe 5

Små kommuner med høye bundne kostnader per innbygger, middels frie disponible inntekter.

EKG06 - Kostragruppe 6

Små kommuner med høye bundne kostnader per innbygger, høye frie disponible inntekter.

Mellomstore kommuner

EKG07 - Kostragruppe 7

Mellomstore kommuner med lave bundne kostnader per innbygger, lave frie disponible inntekter.

EKG08 - Kostragruppe 8

Mellomstore kommuner med lave bundne kostnader per innbygger, middels frie disponible inntekter.

EKG09 - Kostragruppe 9

Mellomstore kommuner med lave bundne kostnader per innbygger, høye frie disponible inntekter.

EKG10 - Kostragruppe 10

Mellomstore kommuner med middels bundne kostnader per innbygger, lave frie disponible inntekter.

EKG11 - Kostragruppe 11

Mellomstore kommuner med middels bundne kostnader per innbygger, middels frie disponible inntekter.

EKG12 - Kostragruppe 12

Mellomstore kommuner med middels bundne kostnader per innbygger, høye frie disponible inntekter.

Store kommuner

EKG13 - Kostragruppe 13

Store kommuner utenom de fire største byene.

EKG14 - Kostragruppe 14

Bergen, Trondheim og Stavanger.

EKG15 - Kostragruppe 15

Oslo Kommune

EKG16 - Kostragruppe 16

De ti kommunene med høyest frie disponible inntekter per innbygger.

Vedlegg 4: FNs Barnekomit s merknader til Norge

Utdrag fra FNs Barnekomit s avsluttende merknader til Norges fjerde rapport om gjennomføringen av FNs Barnekonvensjon

Referanse: CRC/C/NOR/CO/4

Dato: 29. 01.20102010

Tema: Samordning

Avsnitt 10. Komiteen erkjenner at det kommunale selvstyret i Norge har stor verdi, men den er betenkt over at arbeidet for   få til en bedre samordning mellom staten og kommunene, mellom kommunene innbyrdes og internt i kommunene ikke har vist seg effektivt, og at tjenestetilbudet, tilgangen til tjenestene og samordningen av de ulike tjenestene, samt evnen til   tilpasse seg nye utfordringer, derfor ikke er garantert på sammenlignbart vis over hele landet. Komiteen merker seg med bekymring at det er stor variasjon i kommunenes implementering av barns rettigheter i tjenestene, både med hensyn til omfanget av slike tjenester og innenfor hvilke rammer de ytes. Komiteen er også bekymret for at mangelen på samordning skal føre til at utsatte grupper av barn, hvis rettigheter har en tendens til   bli neglisjert, blir offer for mangler i implementeringen av deres rettigheter.

Avsnitt 11. Komiteen anbefaler som et særlig viktig tiltak at parten overvåker nøye hvordan barns rettigheter blir implementert i de forskjellige deler av landet, herunder gjennom regjeringens initiativ "Bedre overvåking", at den styrker bruken av sine tilsynsmekanismer for   påse at alle tjenesteleverandører retter seg etter de vedtatte forskrifter og rammer, og at den sørger for at systemet av samordnede tjenester på alle nivåer tar særlig hensyn til barn som har behov for spesiell bistand for   kunne nyte sine rettigheter fullt ut.

Vedlegg 4: FNs Barnekomit s merknader til Norge

Utdrag fra FNs Barnekomit s avsluttende merknader til Norges fjerde rapport om gjennomføringen av FNs Barnekonvensjon

Referanse: CR C1c1NoRJco1s-6

Dato: 4.juli 2018

Tema: Generelle gjennomføringstiltak (art. 4, 42 og 44 nr. 6)

Omfattende politikk og strategi

5. Komiteen merker seg med tilfredshet tjenestene som tilbys av lokale myndigheter, men anbefaler at parten øker sin innsats for   avskaffe regionale forskjeller i tjenestetilbudet, og at eventuelle planer eller tiltak for   øke lokale myndigheters selvstyre ledsages av klare retningslinjer for   sikre at tjenestene er av like høy kvalitet overalt i staten.

Tildeling av ressurser

6. Med henvisning til sin generelle kommentar nr. 19 (2016) om offentlig budsjettering for   realisere barns rettigheter anbefaler komiteen at parten

- (a) gjennomfører en omfattende vurdering av budsjettbehovene for barn, med særlig vekt på barn i sårbare og marginaliserte situasjoner
- (b) tildeler tilstrekkelige budsjettressurser, i samsvar med artikkel 4 i konvensjonen
- (c) i betydelig grad styrker sin innsats for   sikre at hver kommune blir tildelt de midlene de trenger for   oppfylle sine forpliktelser når det gjelder   gjennomføre barns rettigheter
- (d) tildeler øremerkede midler til lokale myndigheter istedenfor   gi rammetilskudd, for   sikre at midler tiltenkt realiseringen av barns rettigheter brukes på en adekvat m te, til det tiltenkte formålet.

UNICEF NORGE

Postadresse: Postboks 4734 Nydalen 0421 Oslo

Besøksadresse: Sandakerveien 130, 0484 Oslo

unicef.no